

ВЕЛИКО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТО ПЕТДЕСЕТ И ОСМО ЗАСЕДАНИЕ

София, сряда, 19 юни 1991 г .

(Открито в 15 ч. и 5 м.)

Председателствували: заместник-председателят Никодим Попов

Секретар: Трифон Митев

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ (звъни): Господа народни представители, има кворум, можем да започнем следобедното заседание.

Имате думата, господин Слабаков.

ПЕТЪР СЛАБАКОВ: Моля за извинение, но няколко пъти поставям въпроса за *законпроект* за опазване на околната среда. Обещания имам и от председателя на Народното събрание, обещания имам и от подпредседателя на Народното събрание Гиньо Ганев. Съгласие почти имаше от цялото Народно събрание.

Аз моля представителите на различните парламентарни групи - на БСП, всички фракции, просто с една дума - да или не, за да влезе този *законпроект* за разглеждане. Разгледан е от всички комисии, остава да бъде разгледан само от Законодателната комисия. Разбрах от господин Вълканов и от господин Първанов, че е даден за разглеждане и дообработване. Става въпрос за приемане поне на първо четене. Мисля, че в момента няма да има никакви разногласия.

Още един път ви моля представители на тези групи да станат и да кажат - да или не.

Сл.Р/НП

288.1

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Вълканов, моля Ви, дайте обяснение.

ПЕТЪР СЛАБАКОВ: Господин Гиньо Ганев казва - да. Но аз искам да чуя от представителите на тези групи, дали подкрепят или не подкрепят.

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ: Ще дам кратки обяснения по този въпрос. Ние сме готови да обсъдим този законопроект. Помолих колегата Първанов да се заеме с неговата първична обработка. Веднага щом завършим със законопроекта за Министерството на външните работи, започваме да обсъждаме и този законопроект. Просто няма физическо време за включване на този законопроект, но ще го намерим. Обещавам ви. Щом завършим законопроекта на МВР, започваме вашия законопроект. Имайте малко търпение. Просто не достига времето.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Продължаваме с чл. 87. "Чл.87, ал.1. Народното събрание ратифицира и денонсира със закон международните договори, които:

- 1. имат политически или военен характер;
- 2. се отнасят до участието на Република България в международни организации;
- 3. предвиждат коригиране на границата на Република България;
- 4. съдържат задължения за финансите на държавата;
- 5. предвиждат участие на държавата в арбитражно или съдебно уреждане на международни спорове;
- 6. се отнасят до основни права на човека;
- 7. засягат действието на закона или изискват мерки от законодателен характер за тяхното изпълнение;
- 8. изрично предвиждат ратификация.

Ал. 2. Ратифицираните от Народното събрание договори могат да бъдат изменяни или денонсирани само по реда, посочен в самите договори или в съответствие с общопризнатите \longrightarrow норми на международното право.

Ал. 3. Международни договори, които предвиждат изменение на територията на Република България, подлежат на ратификация от Великото Народно събрание.

Ал. 4. Сключването на международни договори, които изискват изменения в Конституцията, трябва да бъде предшествуван от приемането на тези изменения." Моля да бъдат направени и писмените предложения на народните представители.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля докладвайте, господин Митев.

ТРИФОН МИТЕВ: Уважаеми народни представители, постъпили са предложения от господин Трифон Георгиев.

Към чл. 87, в т.3 вместо "предвиждат коригиране на границата" да се запише "предвиждат изменения на границата".

Предлага ал.3 да отпадне, тъй като нейното съдържание се покрива с т.3 на ал.1.

Има предложения от господин Красен Станчев.

От чл. 87, ал.1 да отпаднат думите "със закон", тъй като в ал.2 на същия член е посочено как става ратифицирането и денонсирането на международните договори.

Предлага да отпадне т. 7 от същия член.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Иванов.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ: Благодаря Ви, господин председателствуваш. Аз искам да подкрепя текста така, както е предложен, така, както беше гласуван на първо четене. Това е резултат на доста внимателен анализ, съобразен, консултиран с Министерството на външните работи и съобразен с предстоящия Закон за международните договори, който трябва да бъде приет от Народното събрание. Той урежда какъв вид договори се сключват, кой ги утвърждава, съответно ратифицира и т.н.

Смисълът на това ратификацията да става със закон е, че съгласно настоящата Конституция тези международни договори, които са ратифицирани, стават част от вътрешното право на Република България. Тоест ратификацията на договорите всъщност представлява законодателство. И поради тази причина това трябва да става именно от Народното събрание, трябва да става със закон и само тези договори стават част от вътрешното право. А другите договори, които се подписват и утвърждават от правителството, те не стават от вътрешното законодателство. Поради това е необходимо това

~ддд~

нещо да става именно със закон.

Що се отнася, до предложението за отпадане на т. 7, това е свързано със същия проблем. Международни договори, които засягат действието на вече приети закони или изискват мерки от законодателен характер за тяхното изпълнение, именно по своя характер също са законодателна дейност. Поради това тяхната ратификация трябва да става със закон. Мястото на тази точка е тук, в чл.87, както е предложено. Ето защо предлагам да не се внасят никакви изменения в този член и да бъде гласуван така, както е предложен.

Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Станчев, заповядайте.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: С чл. 87, ал.1 не всичко е толкова ясно, колкото изглежда на пръв поглед. Моето предложение е от формулировката на ал. 1 да отпадне думите "със закон" и формулировката да придобие следния вид: "Народното събрание ратифицира и денонсира международните договори, които:" и след това се изброяват точките.

Второто ми предложение е да отпадне т. 7.

Мотиви. Ал. 2 показва как става ратифицирането и денонсирането на международните договори и в кои случаи то се изисква. Освен това т. 7 противоречи на текста на приетия на второ четене чл.5, ал.1. Фиксираният там принцип на примат на международното право може да бъде нарушен ~~при~~ моментни увлечения на състава на Народното събрание този текст на чл. 87 не би бил достатъчна гаранция за българските граждани да има въведени в нашата страна норми на международното право. Единствените случаи, които изискват утежнена процедура, са описани в ал.3 и ал.4 на същия член.

Освен това бих посочил и някои допълнителни основания. Понеже чл. 5, ал. 5 предвижда действието на примата на международното право над вътрешното, по реда на чл. 87, в този случай възникват няколко въпроса. Първият въпрос е, ако се възприеме този текст, не би ли се осуетило прилагането на досега ратифицираните международни договори. Или как би стоял въпросът за силата на досега ратифицираните договори. Така например не е ясно какво ще стане с онези договори, които са ратифицирани или от председа-

288.4

теля на бившия Държавен съвет, или от Президиума на Народното събрание. А между тези международни споразумения има някои много важни. Част от тях са следните: Международният пакт за гражданските и политическите права, ратифициран, ако не се лъжа от председателя на Държавния съвет през 1970 година.

От такова качество е и Международният пакт за икономическите, социалните и културните права, ^{и член} освен това от 1969 г., ако не се лъжа, от Президиума на Народното събрание е ратифицирана Конвенцията за неприлагане на давност по отношение на престъпленията против човечеството.

288.5

Какво ще стане с всичките тези актове, ^и с редица други, при положение, че оттук нататък според текста на Конституцията части от вътрешното право са онези международни споразумения, които са ратифицирани по реда на чл. 87? Освен това, ^и мен не ми се иска да възпроизвеждам цялата аргументация от гледането и гласуването на чл. 5, ал. 5, но терминът "законодателни мерки", който присъства в точка 7 е родово понятие по отношение на законодателната дейност и по отношение на ратифицирането. Изобщо процедурата не е ясна и аз смятам, че при всички случаи тя ще доведе до забавяне на прилагането на принципа на примата на международното право над вътрешното. Благодаря ви за вниманието, което между другото пак повтарям, вече е гласувано с ал. 5 на чл.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Иванов има реплика. По право господин Корнезов, а след това господин Боков. Николай Иванов : Благодаря ви господин председател, искам да направя реплика към изказването на господин Красен Станчев.

Основният въпрос, който той поставя е за международните договори и пактове, вече ратифицирани по един или друг начин от Република България. Бихме могли да направим следното: в чл 5, ал. 5 да премахнем изискването за примат, там където се казва, че международните договори имат примат към вътрешното право, да премахнем изискването те да бъдат ратифицирани по законодателен ред в съответствие с настоящата Конституция, която сега приемаме. Тоест, всички вече ратифицирани договори да имат такъв примат. А както сега сме го приели, това не следва. Но наред с тези пактове за човешките права и други, които естествено задължително трябва да имат такъв примат, Република България е сключила редица международни договори, които ние сега не можем наведнъж, всичко, което е *сключено* и ратифицирано да го включим като част от вътрешното право, защото тези договори, когато са били подготвени двустранни и други договори, подготвени и сключвани на времето, те не са правени с оглед на това, че ще станат част от вътрешното законодателство. И затова смятам, че най-добре е да остане чл. 5, ал. 5 както е, да остане също и сегашният член 87 от Конституцията така, както е, а с един специален закон, след като се направи преглед на всички, досегашни международни договори и пактове, ратифицирани от Република

ДЕ/ЗТ 289.1

България, да се отделят тези, които ние смятаме, че трябва да станат част от вътрешното право на Република България. Не можем да сложим всичко в един куп. Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Корнезов.
(Към трибуната се приближава господин Петко Захариев и започва да говори.)

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Дами и господа, имам едно допълнение по точка 3 на ал. 1.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: А, но Вие нямате думата господин Захариев. Нямате думата. Дадох думата на господин Корнезов. Аз съм Ви записал. Захариев е след господин Атанасов.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Аз бих искал съвсем накратко да се спра на това, което господин Красен Станчев предлага, защото Конституционната комисия се занимава и изразявам не само моето мнение и да подкрепя становището, изразено от господин Иванов. Въпросът е в ал. 1 да отпадне „със закон“, това, което предлага господин Станчев, тоест Народното събрание ратифицира и денонсира международните договори, без да се споменава закон. Проблемът се заключава в това колеги, Народното събрание по силата на чл. 88, който предполагам ние ще гласуваме, а сега и практиката е такава, се произнася с различни видове актове. Един от актовете е закон, други са решения и т.н. Ако ние не споменем с какъв акт, тоест със закон се ратифицират и денонсират международните договори, би могло да се помисли, че това може да стане с решение. Обаче, ако това може да стане с решение, се изправяме пред редица трудности, първо - което каза господин Любомир Иванов, че когато е със закон те стават част от вътрешното право, те трябва да бъдат публикувани по силата на чл. 6. Освен това предлага се и ние отложихме въпроса относно тъй наречените органически или конституционни закони, които част от тях както се предлага да бъдат гласувани с две трети, тоест с едно квалифицирано мнозинство, а това трябва безспорно да бъде закон. Следователно, ние считаме, че е по-правилно редакцията да бъде "Народното събрание ратифицира и денонсира със закон съответните международни договори". Мисля, че това е точно.

Що се отнася до чл. 5, ал. 5, господин Станчев, предполагам и Вие така си спомняте, той не е гласуван, така че проблемите, които ще бъдат решени в хипотезите на чл. 5, ал. 5, ще трябва още веднъж да бъдат огледани и там ще намерят съответно място. Сега от точка 1 до точка 8, имаме предвид когато е в компетенциите на Народното събрание ратифицирането и денонсирането на международните договори. Те са изброени и е изброен техният характер.

И още нещо, което господин Стоилов, ако ми позволите, ние всъщност говорихме, сега да не се занимаваме с ал. 3, тъй като компетенциите тук са на Велико Народно събрание, а ние не сме сигурни дали ще приемем в следващата глава действително да има Велико Народно събрание или ще търсим други правни средства. Да не гласуваме глава трета, а да преминем така, както предлага Конституционната комисия. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Боков, заповядайте.

ФИЛИП БОКОВ: Благодаря ви господин председател, ще започна с една забележка, моля да не се засягате, но в правилника ни пише, че ораторите по същество по един и същ въпрос могат да се изказват само по веднъж. И мисля, че ще се движим напред по-бързо, ако спазваме това изискване на правилника.

Искам да отправя един въпрос към Конституционната комисия, хората, които са съставили проекта - каква разлика виждат между коригиране на границата и изменение на територията на Република България. Мен ми се струва, че тук става дума за едно и също нещо. Когато се коригира границата, територията винаги се изменя по някакъв начин. И във връзка с това предложение, което беше направено тук да отпадне ал. 3, мисля, че първият оратор предложи, моля?

ЯНАКИ СТОИЛОВ (от място): Да не се обсъжда сега ал. 3.

ФИЛИП БОКОВ: Аз мисля, че ^е по-разумно не да отпада ал. 3, а да отпадне точка 3 от първата алинея.

И да взема отношение по въпроса, който се дискутира тук, поставен от господин Станчев за това, че чл. 87 противоречи на чл. 5 за примата на международните договори. Аз не възприемам така този текст, за да може даден международен договор, споразу-
289.3

мение, конвенция и т.н. да стане част от нашето вътрешно законодателство, а ние трябва да се присъединим към този договор и някой трябва да вземе решение за това. Очевидно, че е разумно това решение да се вземе от Великото Народно събрание чрез акта на ратифициране. Така че не виждам никакво противоречие, а що се отнася до ^{и в к-то е вкл. в него} международния пакт за граждански^е и политическите права, ^{и като цяло} пакта за икономически^е и социални^е права ^{и като цяло} ~~на човека~~, мисля, че едва ли някой може да подозира някого в тази зала, че той би се противопоставил на това тези документи да се прилагат в България и ние да държим твърдо на нашия подпис по тези документи. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Димитров има реплика, след това е господин Атанасов.

289.4

БОЙКО ДИМИТРОВ: Една кратка реплика. Господа, ^и въпроса за коригиране на границите и териториалното изменение на страната. Разликата е много ясна за специалистите. Когато говорим за коригиране, ^{и това не означава, че се касае за засягане на териториалната цялост на страната.} това не означава, че се касае за засягане на териториалната цялост на страната. А изменение на територията, е нещо съвсем различно.

Използвайки правото на реплика, бих искал да апелирам към колегите, ~~като~~ има поправки, да участват в заседанията на Комисията за изработване на проект за Конституция на Република България. Аз направих това на два пъти. Много от резервите или съмненията, които имах, отпаднаха, но за съжаление там не виждам такива активни оратори, които много често се появяват тук на трибуната, но в комисията - не се явяват.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Бахнев, заповядайте.

ЮЛИЙ БАХНЕВ: Господин председател, уважаеми народни представители! Аз искам да обърна вашето внимание на един, според мен, много важен въпрос и моля да имате пред себе си текстовете на чл. 5, ал. 5 и сега разглеждания член 87, ~~ал.~~ 7.

Първото, което искам да отбележа е чл. 5, ал. 5. Създава впечатлението, че международните договори, ратифицирани в съответствие с чл. 87 от Конституция, стават част от вътрешното право и имат предимство пред нормите на вътрешното законодателство, Господин Станчев в този смисъл, четейки този текст, е обърнал нашето внимание на един много важен въпрос, който ние сега с вас трябва да решим: какво става с международните договори, ратифицирани по надлежен законодателен ред, преди да бъде приет чл. 87 от Конституцията, която обсъждаме. Те ще станат ли част от нашето вътрешно право и да имат примат или не? На този въпрос ние трябва да отговорим.

Аз смятам, че всички или най-малкото огромното мнозинството от народните представители, които гласуваха за този текст, са имали предвид, че така трябва да се тълкува, че всички международни договори, ратифицирани по надлежен ред, стават част от вътрешното право и имат примат над вътрешното законодателство. Ако това не е случай и ние трябва това сега да изясним! и да вземем съответно решение за изменение на формулировките в съответствие с чл. 87, а просто ратифицирани по съответния ред и ББ/ЗТ 290.1

влезли в сила, обнародвани и т.н. или да вземем специално тълкувателно решение, което да бъде част от преходните разпоредби.

Това не е малък въпрос и това не е само въпрос за пактовете за правата на човека. Това важи и за много други конвенции,

И сега обръщам вашето внимание на ал. 7 от чл. 87. Тук аз направих предложение.↑

Това трябва да се разбира, и тук аз се обръщам към господин Станчев, че Народното събрание може да ратифицира един договор и трябва да ратифицира един договор, който засяга действието на закона или изисква мерки от законодателен характер и този договор ще бъде част от вътрешното наше право и ще има примат над стария закон, който още не е изменен. С други думи, веднага той ще стане в сила, а законът би трябвало, разбира се, логично е, да бъде изменен. Но в този си промеждутък ще действат нормите на договора, който ние сме ратифицирали. Така че самият текст на точка 7 на ал. 1 на чл. 87 не е толкова страшен. Смятам, че неговата редакция е добра, но ние имаме много сериозен проблем, който трябва да поправим в чл. 5, ал. 5.

Господа народни представители, моля ви обърнете сериозно внимание на това. Имайте предвид, че в другите страни нашата Конституция ще се чете не само в превод и не само от хора, които не разбират от Конституцията, но и от специалисти. Затова всички ще знаят какво ние всъщност приемаме. Много ви моля Комисията за изработване на проект за Конституция на Република България да вземе отношение по този въпрос.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Захариев, заповядайте.

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Точка 3 "Предвиждат коригиране на границата на Република България".

Корекция на границите може да стане без да се изменя територията с компенсации или пък при наложили се природни изменения, в резултат на стихийни бедствия... Затова трябва да добавим: "Когато не се засягат населени места". Ние имаме достатъчно разпокъсани и дето се казва - на две разделени села, от едната и от другата страна. И не само села, но и градове, например Силистра. Границата минава почти през населеното място. Това нещо като се заложи в Конституцията, ще се имат предвид дори в случаите, когато е по ал. 3.

290.2

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля други за изказвания?

Господин Янаки Стоилов има думата.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Господа, аз смятам, че дискусията сне голяма част от спорните въпроси. Само няколко пояснения, без да повтаряме нищо от това, което вече беше казано.

По ал. 1: за формата, с която се извършва ратификацията. Господин Станчев предлага да падне изискването това да става със закон, но се изказаха аргументи и смятаме, че това е една допълнителна гаранция.

Ще посоча само още две съображения.

Първото е, че такава юридическа техника съществува и в други области. Ние знаем, че Министерският съвет чрез постановление приема различни други актове, но има едно много по-сериозно съображение, а именно, че гласуването на закона трябва да стане на две четения. И тъй като повечето от договорите, които подлежат на ратификация, съдържат правила за поведение, това създава именно възможност да бъде внимателно преценено тяхното съдържание. Поради това, нека да остане текстът в този вид, какъвто е в ал. 1.

За точка 3 се направи предложение за промяна на текста. Вместо "коригиране" - "изменение". Дадох се разяснения, че в областта на международното право имат определено техническо значение тези термини, когато говорим за коригиране, имаме предвид главно хипотезата, че не само не се засягат населени места, но по начало не се променя територията на страната. И аз затова мисля даже, господин Захариев, че е по-добре да не включваме уговорката "не се засягат населени места", тъй като може да се окажем в хипотеза, когато без да се засягат населени места, ако не е заселена тази територия, да се стигне и до териториални промени. А ние не бихме желали по принцип да се променя територията, а само да се извършват технически корекции на границите. Другият проблем вече е проблем на ал. 3 и поради това тук не става дума за тъждествени въпроси. Точка 3 и ал. 3 са два относително различни въпроса.

В точка 4 господин Георги Николов прави предложение, което по-скоро е редакционно и можем да го възприемем. Вместо "съдържат задълженията за финансите на държавата", текстът да гласи: "съдържат финансови задължения за държавата".

290.3

По точка 5 и 6 нямаше предложения.

Най-много дискусии предизвика точка 7. Част от резервите на господин Красен Станчев и господин Бахнев биха могли да бъдат основателни, но аз след малко ще кажа как те да се преодолеят. Не с това като махнем точка 7, защото точка 7 осигурява механизъм за съгласуване на вътрешното законодателство. Това че международните норми ще имат пряко действие е вярно, но ние желаем не да ги преодоляваме противоречията чрез налагане просто на международните норми, а чрез превеждане в съответствие в момента на ратификацията на вътрешното законодателство. Това е проблем за хармония в системата на законодателството.

И що се отнася пък до международните пактове, в точка 7 се визира много по-широко проблемът. Може да става дума за въпроси, по които ние все още не сме приели разрешения. И за да няма никакво съмнение, че в България се запазва действието на всички ратифицирани по досегашния ред международни договори, главно тези основни пактове, можем да предвидим не изменение на чл. 5, чл. 5 е достатъчно добър, а да предвидим в Преходните разпоредби, че досега ратифицираните от България договори, запазват своето действие. Така, господин Станчев и Бахнев, ще решим всички проблеми. Просто техниката е малко по-различна и мисля, че е по-добра от тази, която се предлага.

С това се изчерпват необходимите разяснения и предлагам, господин председател, да преминем към прочитане на текста и към неговото гласуване.

Чл. 87, ал. 1. Народното събрание ратифицира и денонсира със закон международните договори, които:

1. Имат политически или военен характер;
2. Се отнасят до участието на Република България в международни организации;
3. Предвиждат коригиране на границата на Република България;
4. Съдържат финансови задължения за държавата;
5. Предвиждат участие на държавата в арбитражно или съдебно уреждане на международни спорове;
6. Се отнасят до основни права на човека;
7. Засягат действието на закона или изискват мерки от законодателен характер за тяхното изпълнение;

290.4

8. Изрично предвиждат ратификация."

Това е текстът на ал. 1.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля народните представители да гласуват само ал. 1 от чл. 87 от проектоконституцията.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Аз не се отказвам от моето предложение. Казано в едно изречение: законодателната работа по ратификацията и законодателната работа по приравняване на вътрешното законодателство с международното, са две различни работи, които не съвпадат нито по време, нито по ритъм. Затова аз държа да се гласува така, както е.

Втора алинея, ако я прочетете ясно, и ако си отворите просто книжките, ще видите какво значи ратифициране.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ (от място): С какъв акт ще се ратифицира?

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: В такъв случай, след като има процедурно предложение, трябва да гласуваме отделно първото изречение на ал. 1 в предложението от Комисията за изработване на проект за Конституция на Република България текст. А след това да гласуваме отпадането на термина "със закон", за което настоява господин Красен Станчев.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля народните представители да гласуват първото изречение на ал. 1 от чл. 87!

Резултат.: от общо гласувалите 251 народни представители - 249 са гласували за, 2 - против, въздържали се *н-ма.*

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Сега е необходимо, господин председател да се предложи за гласуването евентуалното отпадане... (Шум в залата, реплики, които не се разбират) Ако обичате! Това не променя принципно съдържанието на текста, а става дума за корекция. Поради тази причина, поради настояването на господин Станчев трябва да се гласува дали думите "със закон" да отпаднат или да останат.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте предложението на господин Станчев. Който е за отпадането на "със закон", гласува за, който е за оставането - гласува против.

От гласувалите 255 народни представители, за - 51, против - 191, въздържали се - 13.

Значи това предложение не се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Текстът следователно остава в първоначалната редакция. Ще прочета всички точки още веднъж без точка 7, която ще подложим на допълнително гласуване:

"1. имат политически или военен характер;

2. се отнасят до участието на Република България в международни организации;

3. предвиждат коригиране на границата на Република България;

4. съдържат финансови задължения за държавата;

5. предвиждат участие на държавата в арбитражно или съдебно уреждане на международни спорове;

6. се отнасят до основни права на човека;

8. изрично предвиждат ратификация."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте всички точки на член 87, ал. 1, без точка 7.

От гласувалите 257 народни представители, за - 251, против - 1, въздържали се - 5.

Значи от ал. 1 се приемат седем точки, без точка 7.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: С ангажмента на Комисията за изработване на проект за нова Конституция на Република България евентуално в преходните разпоредби да се затвърди действието на досега ратифицираните от Република България международни договори, Комисията за изработване на проект за нова Конституция на Република България поддържа точка 7 в сегашната ѝ редакция, а тя е следната: "Засягат действието на закона или изискват

мерки от законодателен характер за тяхното изпълнение."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте точка 7 отделно, както е предложена от докладчика. Гласувайте, господа!

От гласувалите 268 народни представители, за - 249, против - 17, 2 - въздържали се. Приема се.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Пристъпваме към ал. 2 на чл. 87.

"Ал. 2 Ратифицираните от Народното събрание договори могат да бъдат изменяни или денонсирани само по реда, посочен в самите договори, или в съответствие с общопризнатите норми на международното право."

Ако няма предложения и изказвания по тази алинея, да пристъпим, господин председател, към гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, има ли желаещи за изказване? - Няма.

Моля гласувайте за ал. 2 на чл. 87. Гласувайте, господа народни представители!

От гласувалите 260 народни представители, за - 257, против - 2, въздържали се - 1.

Ал. 2 от чл. 87 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Алинея 3, както споменахме, която гласи: "Международни договори, които предвиждат изменение на територията на Република България, подлежат на ратификация от Великото Народно събрание.", предлагаме да бъде процедурно гласувано отлагане на обсъждането ѝ, докато се реши въпросът за Великото Народно събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля да се гласува за отлагане на ал. 3. Моля, гласувайте господа!

От гласувалите 254 народни представители, за - 222, против - 28, въздържали се - 4.

Алинея 3 се отлага.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Алинея 4, която предлагаме да се гласува: "Сключването на международни договори, които изискват изменение в Конституцията трябва да бъде предшествано от приемането на тези изменения." Моля, господин председател, да гласуваме тази алинея.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Атанасов, Вие имате думата. Преди заявихте, че искате да се изкажете по тази алинея. Заповядайте.

БОГДАН АТАНАСОВ: Аз ~~ням~~ да се изкажа, но не по ал. 4. Аз предлагам 5 алинея.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Тогава, господа, гласувайте ал. 4 така, както е предложена от докладчика и както е записана в проектоконституцията. Заповядайте, гласувайте!

Резултатът е - от 261 гласували - за 261, против няма и въздържали се няма. Алинея 4 от чл. 87 се приема.

Господин Атанасов, имате думата, за да направите предложението си.

БОГДАН АТАНАСОВ: Уважаемо Председателство, уважаеми колеги!

Предлагам към чл. 87 ал. 5, която да гласи следното: "Всички тайни международни договори, тайни клаузи в открити договори или тайни анекси, тайни протоколи, както и да бъдат наречени тайни добавки или приложения, са невалидни и не задължават българската държава."

Мои колеги в разговор подхвърлиха, че тайните договори и клаузи са нещо отживяло от миналия век. Аз ще ви кажа, че в пресата неотдавна се появи съобщение, че между Чехословакия и СССР е имало тайни клаузи за складирането на атомно оръжие на територията на Чехословакия. Това не е далечно минало и в този смисъл искам да ви изложа моите съображения. Ние трябва да сме гарантирани, че нашата външна политика ще се води без тайни договори и клаузи, че прозрачността на външната ни политика трябва да се базира на принципите на добросъседство, разбирателство, което би довело до взаимно доверие и от това би последвало намаляване на напрежението на Балканите, биха се създали условия за нашата по-нататъшна интеграция в европейските и други световни структури. Не бива на Балканите да позволим да се изплете една

невидима мрежа от тайни договори и клаузи, както между балканските страни, така и с небалкански страни. Обратното, трябва да работим за създаване на ^{на Стоилов} балкански консултативен форум, където без чужда намеса трябва да се уреждат въпросите, които разделят балканските народи. (Залата неодобрително шуми поради многословието на изказващия се)

Двустранныте военни и политически договори от типа на този, който ни се предлага от СССР ще помага не за интеграционните процеси на Балканите, а обратното - за разделяне на тези народи и не обещава нищо добро. Благодаря ви

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Обретенов, имате думата.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Уважаеми дами и господа, вземам думата само за реплика. Аз подкрепям напълно идеята на господин Атанасов, но считам, че систематичното й място не е тук и искам да доразвия идеята, която даде господин Стоилов преди малко, т.е. всички международни договори, сключени досега са валидни. Това трябва да се ^{уреди} уреди в преходната разпоредба, с изключение на тайните договори. Това би могло да бъде текстът.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Стоянов.

СТОЯН СТОЯНОВ: Уважаеми колеги, аз предлагам да прекратим изказването по чл. 87 в неговите четири алинеи, които сме гласували до момента. Предложението, което господин Атанасов направи, смятам, че се съдържа в ал. 1, точки от 1 до 8, където са уредени всички хипотези, които той пред нас разви току-що. Няма да има договор, който има политически или военни клаузи, да не подлежи на ратификация. Нещо повече, ние записахме, че тази ратификация се извършва със закон, което означава и съответното публикуване на закона. Аз предлагам да приключим дотук и да продължим към следващия текст.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Днес обседвахме по тази тема и в Комисията за изработване проект за Конституция на България. Тогава като че ли господин Атанасов при аргументите, които преди малко изложи господин Стоянов. Разбира се, той има право да настоява на основателността на предложението, въпреки че Комисията за изработване проект за Конституция на България по изложените дотук съображения смята, че тази идея и по-специално

да
изис
от
да

гаранциите ѝ се съдържат в дотук гласувания текст и не смята за необходимо да се прибави нова алинея 5. Тъй като формално е направено такова предложение, аз ще прочета текста и той ще бъде подложен на гласуване.

Вие
тази

Чл. 87, евентуално нова 5 алинея: "Всички тайни международни договори или тайни клаузи в открити договори, или тайни анекси, тайни протоколи, тайни ~~договори~~ или както и да бъдат наречени тайни добавки или приложения са невалидни и те не задължават българската държава".

4.

гла
е

Моля да подложите, господин председател, това предложение на гласуване. Аз казах какво е становището на Комисията за изработване проект за Конституция на България, ^{което} формално такова предложение е направено.

и в

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Димитров.

жен

БОЙКО ДИМИТРОВ: Извинете, колеги, но процедурата по гласуване не е започнала и аз искам по процедурен въпрос да взема думата.

кол

Предложението, което направи господин Петър Обретенов за мен е напълно резонно. Що се отнася до такива тайни договори и клаузи в минало време, които са съществували, ако те подлежат на отмяна и доколкото ги има, мястото на отменянето им е в преходните и заключителните разпоредби. А що се отнася до бъдеще време, нещата са ясни и аз разбирам, че господин Атанасов не настоява за гласуването.

"Вс
до
на
ва

и

Аз предлагам първо процедурното предложение да се постави на гласуване.

в

и

на

тс

де

те

тс

с

ни

з:

с

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Вече беше споменато, че се съдържа известно противоречие в понятието. След като се ратифицират и се обнародват те престават да бъдат тайни, независимо какви са били преди това. Но тъй като господин Атанасов

настоява за своето предложение, аз затова казах, че тъй или иначе ние можем да го отклоним перфектно само чрез процедурата на гласуване. Нека да не остава никой с впечатление, че се пренебрегват предложенията. И това е, мисля, най-краткият път, за да надделее позицията, която беше изразена от комисията.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Нешев, ако искате думата - заповядайте.

Господин Захариев, недейте да протестираате, защото Вие най-много вземате думата.

СТЕФАН НЕШЕВ: Уважаеми председателю, уважаеми колеги, аз съм смутен малко от вашето неразбиране - защо това да не е един профилактичен текст, една профилактична алинея, за да няма за в бъдеще тайни договори, анекси и други неща, които да са извън компетенцията на парламента?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, господа народни представители. Понеже ни обвиняват, че ние създаваме Конституция не с участието на всички народни представители, за да бъдем чисти пред нашата съвест ние сме длъжни да изслушаме всички становища и всички предложения, които се правят за гласуване. Предлагам да се гласува ал. 5 така, както е предложена от докладчика и от господин Атанасов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Ще прочета текста още веднъж, ако обичате господин председател. За мен тя юридически, освен съдържателно, не е и перфектна в своя текст. Но това е предложеният текст и аз мога него да го прочета: "Всички тайни международни договори или тайни клаузи в открити договори, или тайни анекси, тайни протоколи, тайни допълнения или както и да бъдат наречени тайни добавки или приложения, са невалидни и те не задължават българската държава." Тези, които са за този текст могат да го подкрепят, тези, които подкрепят мнението на Конституционната комисия трябва да гласуват против.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, гласувайте това предложение.

От гласувалите 263 народни представители - 72 за, против - 172 и 19 се въздържат. Тази алинея не се приема.

ИВАН ПЪРВАНОВ (от място): Дайте гласуването по партии!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата, господин Димитров.

БОЙКО ДИМИТРОВ: Гласувах против предложения текст, не защото възразявам срещу смисъла и съдържанието му, а защото съм убеден, че неговото систематично място не е тук. Както вече казах, ако се отнася за бъдеще време, би могло и би следвало да запишем подобен текст. Имаме още такава възможност. (Оживление и протести от страна на някои народни представители) Моля ви, чуйте ме. Имаме възможност да добавим този текст към чл. 23, където са записани принципите на външната политика на България, а що се отнася за минало време - в преходните и заключителните разпоредби.

ИВАН ПЪРВАНОВ (от място): Това е също минало време.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Чл. 88. "Народното събрание приема закони, решения, декларации и обръщения." Господин Митев, доколкото си спомням предложения по този текст нямаше. Сега ли се появява някакво предложение. (Парламентарният секретар господин Трифон Георгиев потвърждава)

БОРИС КОЛЕВ: Подкрепям текста така, както е даден в чл. 88, но предлагам текстът да стане ал.1, а да има ал.2, която да възпроизвежда досегашната ал.2 на чл. 79 от сега действащата Конституция, където е указано, че законите и решенията имат задължителна сила или задължителен характер за всички държавни органи, обществени организации и лица. Тъй като по-нататък, ако приемем, че има Конституционен съд, за конституционосъобразност ще бъдат проверявани или тествани не само законите, но и решенията, тъй като може да се намери и такъв държавен орган, който да оспори задължителността на решенията на парламента. Ето защо аз предлагам да се включи една такава ал. 2. (Частични ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Друг? Няма други за изказване. Господин Стоилов, имате думата.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Смятам, че предложението може да бъде прието. У мен възникват само два въпроса - дали това, което записваме, не е подразбиращо се, и на второ място - тъй като ще има Конституционен съд, именно тези закони, които могат да влязат в противоречие е трудно да казваме, че те в буквалния смисъл са задължителни, но тъй като в този текст се съдържа една принципна идея затова, че законите действуват в цялото

ДП/НП
293.1

общество – за всички граждани и организации, можем да я включим. Ако трябва да я включим, наистина трябва да бъде като алинея.

Чл. 88, ал.1. "Народното събрание приема закони, решения, декларации и обръщения." Нека да се гласува тази сега ал. 1 след което ще протечем и евентуалната ал. 2.

ИВАН ПЪРВАНОВ (от място): Не Конституционен съд, а Конституционен надзор.

СТЕФАН НЕШЕВ: Уважаемо председателство, уважаеми колеги! Направих писмено и внесох в Комисията по изработване проект за Конституция на Република България коригиране на ал.1. Мисля, че право на законодателна власт трябва да има и президентът на България. (Шум и оживление в залата, реплики: "Това е следващата алинея, тук не ѝ е мястото!") Моля за извинение не съм коректен. Извинете ме, мисля, че сме в алинеята, за която стана дума.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Продължаваме с чл. 88, ал.1 "Народното събрание приема закони, решения, декларации и обръщения".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал.1 на чл.88.

БОРИС КОЛЕВ: Само за момент искам да репликирам господин Стоилов. Исках да кажа "Конституционен надзор", тъй като ние не знаем какъв ще бъде органът, който ще проверява за конституционност.

Ако позволите, само тази поправка.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: От гласувалите 254 народни представители – за – 254, против и въздържали се – няма. Приема се ал.1 на чл. 88.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Новата, а може да се каже и стара ал.2, която се предлага, е със следното съдържание: "Законите и решенията на Народното събрание са задължителни за всички държавни органи, организации и лица."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, народните представители да гласуват ал.2 така както е предложена.

От гласувалите 271 народни представители, за – 250, против 11, въздържали се – 10. Това предложение се приема.

293.2

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Чл. 89, ал.1: "Право на законодателна инициатива има всеки народен представител и Министерският съвет.

Ал. 2. Законопроектът за държавния бюджет се изготвя и внася от Министерския съвет."

Моля да бъдат прочетени и предложенията към този текст.

ТРИФОН МИТЕВ: Постъпили са предложения от господата Христо Аврамов и Стефан Нешев. Към чл. 89, ал. 1 да се добави: "и постоянните комисии на Народното събрание, Министерския съвет и Президентът".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли изказвания? Няма. Направете Вашия доклад.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Този въпрос беше обсъждан неколkokратно в Конституционната комисия. Нека да започнем с по-лекия проблем - за правото на законодателна инициатива на постоянните комисии. Излишно това да се включва, след като всеки един народен представител има това право, естествено е, че във всяка друга съвкупност от народни представители, още повече от постоянните комисии, те могат да внесат законопроект. Това даже, бих казал, ще повиши неговия авторитет и надяваме се - качество.

За правото на законодателна инициатива на Президента. Изглежда това предложение е примамливо, но като че ли то съдържа повече недостатъци, отколкото предимства. Защо? Защото ангажирането на Президента със законопроекти го поставя в твърде деликатно положение, че неговото становище може да бъде отклонено от парламента, а той поначало е неотговорен пред парламента. Тази косвена оценка, макар и само за един негов законопроект, смятам че има опасност да създаде определени противоречия, които не са желателни. Нека да имат господата народни представители предвид, че поначало в парламентарните системи президентите нямат право на законодателна инициатива. Ние сме дали възможност Президентът да участва в законодателния процес, само че на неговия финал, като има възможност да връща на парламента тези закони, които смята, че противоречат на националните интереси за повторно обсъждане. Поради това ние предлагаме текста в парвоначалната редакция.

293.3

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Нешев, Вие доволни ли сте от тези обяснения.

ИВАН ПЪРВАНОВ (от място): Доволен е.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Ще прочета тогава двете алинеи.

"Ал. 1. Право на законодателна инициатива има всеки народен представител и Министерският съвет.

Ал. 2. Законопроектът за държавния бюджет се изготвя и внася от Министерския съвет."

Господин председателствуващ, тъй като това са два отделни проблема, моля да ги подложите поотделно на гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, гласувайте ал. 1 на чл. 89.

От общо гласувалите 272 народни представители - за 267, против - 2, въздържали се - 3. Ал. 1 на чл. 89 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Моля, господин председателстващ, ал. 2 както е във вашия проект, направо да бъде гласувана.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля народните представители да гласуват втора алинея на чл. 89 така, както е дадена в проектоконституцията. Гласувайте, господа народни представители.

От 259 гласували, 259 за, няма против, няма въздържали се. Текстът се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: "чл. 90. ~~А~~1. Законите се обсъждат и приемат с две гласувания, които се извършват на отделни заседания. Народното събрание може да реши по изключение двете гласувания да се извършват в едно заседание.

~~А~~2 Останалите актове на Народното събрание се приемат с едно гласуване."

Господин Стефан Стоянов направи своето предложение пред Комисията за изработване на проект за Конституция на България, което се отнасяше до възможността да отпадне второто изречение в ал. 1 или то да бъде със съвсем ясно съдържание. По-добре е той сам да прочете и мотивира своето предложение, след което можем да пристъпим към решаване на въпроса.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Стоянов.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги, аз считам, че една от основните характеристики на законодателната власт е нейната стабилност и ~~стабилност~~ много по-голяма стабилност може да се постигне, ако се избегне възможността, както се дава тук в този проект, за незабавно приемане на закони.

Основание за това ни дава както и практиката, която имахме дотук. Аз забелязах някои пропуски, които ние извършихме, гласувайки на едно заседание закони на първо и второ четене. Основание за това намираме в световната практика, в много страни. Най-прост пример, там където има например двукамарен парламент, е практически невъзможно в един толкова кратък срок да се приеме изцяло един закон. Аз считам, че трябва да има една по-удължена процедура. И в никакъв случай не трябва да се дава възможност за незабавно приемане на закони, както имаме тук, скрити зад една фраза: "По изключение".

Сл.Р/ЗТ 294.1

Ако уважаемите колеги не са съгласни с това мое предложение да отпадне второто изречение от чл. 90, ал. 1, а именно изречението: "Народното събрание може да реши по изключение двете гласувания да се извършват в едно заседание", ако не сте съгласни с това предложение, бих предложил да се присъединим към становището под думите "изключение" да разбираме само случая, когато се касае за въвеждане на извънредно положение. Благодаря ви за вниманието.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Повечето членове на Комисията за изработване на проект за Конституция на България споделиха тази идея, но нека вместо да приемем най-лесното - това изречение да отпадне, по-добре е максимално да стесним неговото приложно поле. И редакцията би могла да бъде следната: "Народното събрание може да реши по изключение двете гласувания да се извършват в едно заседание само при война или извънредно положение".

Сега ще прочета целия текст с тази промяна: "Чл. 90. Ал. 1 Законите се обсъждат и приемат с две гласувания, които се извършват на отделни заседания. Народното събрание може да реши по изключение двете гласувания да се извършват в едно заседание само при война или извънредно положение."

ГИНЬО ГАНЕВ: Какво значи това: "само при война или военно положение"? Един елементарен закон, в който се променя едно наименование и трябва непременно второто четене да стане на другия ден или пък на другото заседание, макар че междуременно никакво предложение не е постъпило? Нека това да бъде все пак воля на парламента, той ще решава това. Той няма да го превърне в една практика. Но това е една загуба и на парламентарно бих казал време, заедно с това на една енергия на един работещ парламент. Това не е целесъобразно. Поддържам първоначалната редакция.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Стоянов, имате думата.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Уважаеми господин председател, искам да кажа как ние при променянето само на едно наименование допуснахме нарушение на Конституцията, а именно когато променихме името на държавата от Народна република България на Република България, въпреки че това предложение беше внесено не от 100 души народни представители, както е по Конституцията, а само от 99 души народни представители. В момента, когато това пред-

294.2

ложение се чете тук, към него присъедини подписа си един народен представител. Но по Конституция трябваше да минат две седмици, а тези две седмици не минаха.

Така че, ако ние днес имахме конституционен съд в тази страна, България нямаше да е Република България, а щеше да е Народна република България. Ето един прост пример, в който ние допуснахме грешка.

И ако считате, че това е нормална практика, тогава съм съгласен. Благодаря ви за вниманието.

ГИНЬО ГАНЕВ: Грешката в практиката не прави принцип.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Първанов, имате думата.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Уважеми господа, аз пък искам да ви дам пример за обратното. Понякога просто едно формално изменение ще отегчи процедурата, ако ние приемем току-що направеното предложение и само в случаите на война и пр., и пр. да се допуска изключение.

Сега, ~~Законът~~ ^{Законът} ще ви докладвам Законът за държавните такси. И там между другото се прави предложение да отпадне думата "Закон за нотариата". Този закон е от 1885 г. Но в 1949 г., когато е приет Законът за държавните такси и след това в 1952 г. в Гражданско-процесуалния кодекс, където с изрична разпоредба е отменен този Закон за нотариата, е пропуснато това изменение да се отрази в Закона за държавните такси. И сега трябва ли ние да приемем първо четене и след това да чакаме нови две седмици и пр., и пр., само за да направим това формално изменение да отпадне думата "Закон за нотариата".

Недейте така, господин Стоянов, има случаи на чисто формално изменение, при което трябва да имаме тази свобода. В същото заседание, на второ четене да приемем този закон.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Мулетаров, заповядайте.

СПАС МУЛЕТАРОВ: Уважаеми народни представители, въпреки че въпросът изглежда на пръв поглед малозначителен, той е свързан понякога с последици, които невинаги могат да бъдат предварително предвидени. Ние можем много лесно сега да вземем това решение, но нещата не са така опростени в самата Конституция, ^и ние имаме досега вече една година практика по този въпрос. Вие знаете, че много често се внасят за изменение съществуващи закони на отделни глави, заглавия, текстове, думи, изречения, ^и когато няма никакви възражения, когато това се приема с пълно единодушие от народните представители, Народното събрание чрез гласуване решава дали на второ четене да приеме същия ден този законопроект, така че няма никаква опасност, ако ние приемем досега съществуващите разпоредби в старата Конституция и това, което се предлага, че ние ще опорочим или ще допуснем прибързано да се приеме законът. Напротив, ние създаваме възможност в някои неотложни случаи, включително и това изключение, което беше дадено тук - при някакви бедствия природни или друго, когато единодушно Народното събрание ^и

то ще реши това. Ако двама души възразят, ~~явно е~~ явно е, че ще трябва да се върне в Комисията за допълване. И аз съм твърдо да приемем текста така, както е, тъй като неговата ~~част~~ ^{содержателна} част и полезното действие ще бъде много по-силно, отколкото ^а отнемем тази възможност на едно бъдещо Народно събрание.

Моля ви да приемете текста така, както е предложен.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Да, заповядайте.

~~ДИМИТ~~ СЕРБЕЗОВ: Колеги, аз действително ви моля да подкрепим колегата Стоянов, тъй като ние в цялата си практика и история страдаме от вземане на прибързани решения и закони. Лесно след това се отказваме от тях и още по-лесно, или по-трудно даже ги изпълняваме. Нека процесът на вземане на решение, на вземане на закони внимателно го обмислим. Десетки и десетки са случаите, когато виждаме как грешим в ^{прибързаното} вземане на закони и след това съжаляваме, че сме ги приели. ^{Нямаме} ~~Нямаме~~ възможност за други процедури - нека не бързаме с вземането на решенията. Тази балканска интуитивност, прибързаност във вземането на решенията е една от най-големите ни слабости. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви без поуки.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Чуха се аргументи, бих казал, че и едните, и другите имат своите основания. Сега трябва да се реши кои са с по-голяма тежест. Предлагам следната процедура, тъй като виждам, че ще бъдат поддържани и двете гледни точки, първоначално да се гласува текстът, който е записан в проекта. При положение, че той получи необходимото мнозинство, в тази ситуация ще бъде излишно да гласуваме втората.

Затова господин председател, нека да гласуваме отделно двете изречения на ал. 1, чл. 90.

"Законите се обсъждат и приемат с две гласувания, които се извършват на отделни заседания."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля гласувайте алинея първа, първо изречение на чл. 90 така, както се докладва. Моля ви, разбра се предложението, нали?

От общо гласували 275 народни представители, 270 са за, 3 - против и 2 - въздържали се.

1 Първото изречение на ал. 1 на чл. 90 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Спорове предизвиква второто изречение. Първо ще подложим на гласуване изречението така, както е записано в проекта, а евентуално после и идеята, която изразиха господин Стоянов и господин Сербезов. Първоначалната редакция е следната:

"Народното събрание може да реши по изключение двете гласувания да се извършат в едно заседание."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте така направеното предложение от ~~.....~~ докладчика. Второ изречение на ал. 1, чл. 90.

От общо гласували 275 народни представители - за - 216, против - 57, въздържали се - 2. И това предложение се приема.

КРАСЕН СТАНЧЕВ (от място): Дайте ги по партии.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Алинея първа на чл. 90 е приета.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Алинея 2 - тя не предизвика дискусии, е следната:

"Останалите актове на Народното събрание се приемат с едно гласуване."

ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ ГИНЬО ГАНЕВ (от място): „Другите“ вместо "останалите", по-прецизно е.

РЕПЛИКИ ОТ ЗАЛАТА: Приема се.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Отправя се реплика да заменим "другите" с "останалите", което е по-прецизно. "Другите актове на Народното събрание се приемат с едно гласуване."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте втора алинея на чл. 90 така, както е докладвана с промяната.

От общо гласували 263 народни представители, 261 - за, ~~и 2~~ против и 2 - въздържали се. Тази алинея се приема. Член 90 е приет изцяло.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Пристъпваме към един от най-сложните въпроси, който предизвиква и твърде много спорове. Ще прочета текста така, както е в проекта.

"Чл. 91, ал. 1. Народното събрание може да упълномощи Министерския съвет да издава постановления със силата на закон по въпроси, които не засягат основните права и задължения на гражданите, данъчното облагане, формата на управление и държавното устройство.

Ал. 2. Упълномощаването се извършва със закон, в който се определят предметът, обхватът и срокът на предоставяните правомощия, както и принципите и критериите, към които Министерският съвет да се придържа ~~в~~ тяхното осъществяване.

Ал. 3. Министерският съвет не може да прехвърля предоставени по този ред правомощия.

Ал. 4. Народното събрание контролира спазването на изискванията по предходните алинеи."

Другият вариант на този текст е той изцяло да отпадне.

Така че сега е времето да се изкажат всички аргументи по темата за или против делегираното законодателство.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля Ви се, г-н Колев.

БОРИС КОЛЕВ: Действително, както каза г-н Стоилов, това е един от най-сериозните и щекотливи текстове от досега обсъжданата част от Конституцията. Искам да обърна внимание на следното. Вижте, при положение, че искаме да направим едно ефективно разграничение на властите, на законодателната, съдебната и изпълнителната, аз не знам по силата на каква логика е намерил място този член. Тъй като вече 34 година, аз се извинявам за сравнението, сме имали такова делегирано законодателство, когато изпълнителната власт издаваше наредби-закони или постановления-закони. Да не се разпростирам по-нататък в аргументацията си, че в цял регион, именно в Латинска Америка, почти всички диктатури действаха точно по този начин: суспендират конституцията, разгонят парламента, забранят политическата дейност и започват да управляват с декрети и закони.

Ето защо моето предложение е да отпадне чл. 91 така, както е предложено във варианта. (Ръкопляскания от цялата зала)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Думата има г-н Трифон Димитров.

ББ/МД
296.1

ТРИФОН ДИМИТРОВ: Пастъпили са още предложения от народните представители Христо Аврамов, Стефан Нешев, Трифон Димитров, Калин Димитров, Иван Драшков, Трифон Георгиев, Венцислав Бъчваров, Ангел Ахрянов, Нина Михайлова, проф. Иван Зънзов, парламентарната група на Движението за права и свободи за отпадане на чл. 91 (ръкопляскания в залата).

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Г-н Дърмов има думата.

МИРОСЛАВ ДЪРМОВ: Уважаеми колеги, тъй като от изказванията нямаше спор относно това да отпадне делегираното законодателство. Затова правя процедурно предложение да подложим на гласуване отпадането на този текст (ръкопляскания).

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Г-н Ганев има думата.

ГИНЬО ГАНЕВ: Все пак да не преминаваме към гласуване с ръкопляскания, за да видим за какво става речта.

Аз лично принадлежа към онези, които рязко се противопоставят на редакцията на чл. 91 в този ѝ вид.

ЕЛЕНА КИРЧЕВА (от място): Не на редакцията, а на идеята.

ГИНЬО ГАНЕВ: И на идеята, разбира се. Благодаря Ви. Към историческите аргументи на г-н Борис Колев трябва да се прибави или те да се продължат така, че да се знае тук, че след личния режим, далеч преди 9 септември 1944 г., след тази дата настана господството на едно подобно законодателство – т.нар. указно законодателство. Много е чувствителна обществеността ни, много е близко това време, за да искаме сега да приемем едни модерни и приложими някъде, в установени демократични режими принципи.

Аз смятам, че този текст би трябвало, по мое мнение, да се заличи. Законодателната власт в нейната цялост да принадлежи на парламента. Още повече, като се има предвид, че в този дълъг разказ по алинеите на текста, трябва със закон парламентът да упълномощава правителството и то в определени предели. За да дойде да го упълномощава със закон, нека в това същото време да гласува един закон, ако той е толкова спешен.

Трето, никога не трябва да забравяме: демокрацията не е по лесния път, нито е по бързия. Затова трябва, струва ми се, с тази логика да мислим и в този случай. Защото, ако

296.2

стигнем до тази идея, да се обсъжда т.нар. делегирано законодателство, аз ще ви повдигна и един друг проблем. Защо Министерският съвет, правителството, което е една чисто изпълнителна власт, а не да речем президентът да не издава укази с нормативно значение? И така нататък. Стои този проблем в теорията. Затова съм за заличаването на текста като цяло.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Г-н Корнезов, имате думата.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Две думи, знам, че съм малцинство. Действително в нашето законодателство, включително и в този момент, съществува джунгла. Защото се издаваха всякакви нормативни актове, включително и постановления. Това беше така, колеги, защото нямаше делегирано законодателство.

Второ, делегирано законодателство е уредено в Италия чл. 76 и 77 от конституцията, във Франция - чл. 38 и 92. Така че, разберете, делегираното законодателство е защита срещу законодателната дейност на Министерския съвет. Вярвам, че скоро вие ще го разберете.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Думата има г-н Палакаркин.

ВАСИЛ ПАЛАКАРКИН: Госпожи и господа народни представители! Имам едно процедурно предложение. Повтарям още един път и и да дадем думата на всички парламентарни групи и групички и съединения да се изкажат по въпрос, по който всички сме наясно. Благодаря.

ПЕТЪР ДЕРТЛИЕВ: Смятам, че е излишно да правим удължаване на целия този въпрос. Народните представители да гласуват. Предложението ми е да минем към гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Г-н Стоилов, направете доклада си.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Сега трябва да се премине към гласуване на процедурното предложение за прекратяване на изказванията по този въпрос. След това ще гласуваме предложението по същество за отпадане на текста.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, който е за прекратяване на изказванията, да гласува "за"!

296.3

Общо гласували 267 народни представители, 256 са гласували за, 10 против и 1 въздържал се. Прекратяваме разискванията по този въпрос.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Сега пристъпваме към гласуване по същество и ако се ръководим от една по-древна практика, че част от решенията се вземали с възгласи, по-силните възгласи бяха за отпадането на текста. Поради това, г-н председател, предложете именно това нещо да се гласува за отпадането на чл. 91.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, гласувайте за варианта да отпадне чл. 91 от проектоконституцията.

Резултатът: от общо гласували 288 народни представители 276 са гласували за, 2 против и 10 въздържали се.

Винаги да сме така единодушни в мнозинството на гласуването. (*Ръкопис*)

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Господин Попов имаше предвид така масово да се участва във всички гласувания на всички проблеми, особено на най-сериозните.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Точно това - масовото гласуване, масовото присъствие тук за гласуване.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Преминаваме към чл. 92, който е по сегашната номерация.

"Ал. 1. Една пета от народните представители може да предложи на Народното събрание да гласува недоверие на Министерския съвет или на отделен министър. Предложението е прието, когато за него са гласували повече от половината от всички народни представители.

Ал. 2. Когато Народното събрание гласува недоверие на министър-председателя или на Министерския съвет, министър-председателят е длъжен да подаде оставката на правителството.

Ал. 3. Когато Народното събрание гласува недоверие на отделен министър, той е длъжен да подаде оставка.

Ал. 4. Когато Народното събрание отхвърли предложението за гласуване на недоверие на Министерския съвет, ново предложение за недоверие не може да бъде направено в следващите шест месеца на същото основание."

Господа, преди обяд по повод начина на избиране на правителство смятаме, че част от аргументите в тази дискуссия бяха казани. Те сега отново ще бъдат прочетени и бихме могли да пристъпим не след дълго към решаването на проблема.

ТРИФОН МИТЕВ: Уважаеми народни представители, постъпили са предложения от:

Александър Величков към чл. 92, ал. 1 - да отпаднат думите в първото изречение "или на отделен министър";

На господата Христо Аврамов и Стефан Нешев, чл. 92, ал. 4 - срокът от шест месеца да се замени с три месеца;

Господин Трифон Георгиев, също към ал. 4 - "Ново предложение за недоверие на Министерския съвет може да бъде направено в следващите три месеца", а не "в следващите шест";

Господин Красен Станчев, към чл. 92, ал. 1, нов текст на ал. 3 - "недоверието на отделен министър се гласува от повече от половината присъстващи народни представители."

СД/ЗТ 297.1

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви, господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Може би има изказвания, които да мотивират предложенията си.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли желаещи за изказвания?

Има думата господин Величков.

АЛЕКСАНДЪР ВЕЛИЧКОВ: Уважаеми колеги, съвсем естествено е, правейки предложенията да отпаднат думите "или на отделен министър", че това е свързано с отпадане и на ал. 3, ако се приеме предложението за промяна в ал. 1, да отпадне и ал. 3.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля друг за изказване? Заповядайте, господин Дончев.

ВАСИЛ ДОНЧЕВ: Аз предлагам второто изречение в ал. 1 на чл. 92 да отпадне, тъй като в предната глава, където се говори за Народното събрание, е отбелязано кога и как то може да взема решение. Не е необходимо тук отново да подчертаваме и да утвърждаваме текста, че е необходимо да гласуват повече от половината народни представители. Това е естествено за нашето Народно събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Станчев.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Обсъждането на чл. 92 ми дава повод за две неща: първо, да напомня, че ние обсъждахме и имахме дискусия тук, когато обсъждахме процедурата импичмънд в Правилника на Великото Народно събрание и, второ, да напомня, че съществува разлика в осъществяването на процедурата гласуване на недоверие и гласуването на доверие на правителството така както тя е изложена в чл. 22.

Аз смятам, че тези две процедури трябва да бъдат уеднаквени, защото и в двата случая резултатът е един и същ, тоест няма правителство - или падане на правителството, или оставка на правителството.

Що се отнася до развитието на процедурата импичмънд, аз смятам, че разликата в гласуването би трябвало да бъде между гласуването на недоверие на цялото правителство и на отделен министър. Затова смятам за наложително приемането на нов текст на ал. 3, който да гласи: "недоверието на отделен министър 297.2

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Ал. 2: "Когато Народното събрание гласува недоверие на министър-председателя или на Министерския съвет, министър-председателят подава оставката на правителството". Моля да се гласува тази алинея, господин председател.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Мисля, че тук няма да има разисквания. Въпросът е много ясен. Гласувайте, господа народни представители, ал. 2 на чл. 92.

От гласувалите 251 народни представители 249 са за, против 1 и въздържал се 1. ²Приема се.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Ал. 3: "Когато Народно събрание гласува недоверие на отделен министър той подава оставка".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Текстът е ясен. Има ли за изказване - няма. Заповядайте, господин Ганев.

ГИНЬО ГАНЕВ: И аз съм съгласен с господин Станчев, репликата на когото чувам от място, че той е против инерционното гласуване. Но аз съм против и неговата идея по съществото. Изказвам становище независимо от ал. 1 с допълнението за гласуване на недоверие на отделен министър много сериозно да се помисли. Какво значи това? Парламентът ще се занимава с министър X. Той е приет тук с целия кабинет на базата на доверието на министър-председателя. Това е част от неговия екип. Ние тук ще се занимаваме със съображения, въвн от правителството, въвн от мнозинството на правителството, въвн от волята на министър-председателя, който отговаря за целия екип на правителството с оставката, тоест с бламирането на един или друг министър. Аз лично стоя на становище, че парламентът не трябва да има права да гласува недоверие на отделен министър. (Ръкопляскания от блока на Съюза на демократичните сили)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Дулев, заповядайте.

СТОЮ ДУЛЕВ: Господин Ганев, аз се обръщам към вас да разтълкуваме този въпрос във връзка с чл. 117 и 118, ал.3. Министрите ръководят самостоятелно отделни ведомства, освен ако Народното събрание реши друго и носят отговорност за своите действия. Ако ние ще дадем самостоятелност на министрите вътре в кабинета и ръководят самостоятелно и не носи отговорност целият кабинет, тогава министрите трябва да могат да бъдат освобождавани, тъй като те носят тази отговорност и трябва да я носят, както трябва. И то пред Народното събрание, което ги утвърждава. ВЙ/ЗТ 298.1

Още повече, че ние казахме, че кабинетът се утвърждава, включително и министрите - от Народното събрание. Трябва да бъдем последователни в нашата логика. Щом одобряваме поименно министрите, щом им делегираме отговорността да носят пълна отговорност и да ръководят ведомствата самостоятелно, те ще трябва да могат и да подават оставка като мъже. Благодаря ви.

ГИНЬО ГАНЕВ: Погледнете чл. 116, който говори, че Министерският съвет именно като цяло ръководи и отговаря за вътрешната и външната политика.

СТОЮ ДУЛЕВ: Това не пречи. По мое мнение.

ГИНЬО ГАНЕВ: Обаче - според Вас!

СТОЮ ДУЛЕВ: Според мен. Това казвам: по мое мнение. Аз уважавам вашето мнение и съм готов да го преразгледам, ако съумеете да ме убедите в това.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Величков, имате право на реплика.

АЛЕКСАНДЪР ВЕЛИЧКОВ: Имам една реплика. Умолявам своите колеги да осъзнаят голямата отговорност, която ние ще вземем в този момент, тъй като едно такова гласуване - да се даде възможност на парламента да гласува вот на недоверие на отделния министър - с това ние ще създадем предпоставки и в бъдеще, когато нас няма да ни има, за дестабилизиране на политическата обстановка у нас и за евентуални борби, евентуална война между парламента и правителството. Ако вие искате това - то тогава гласувайте за!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата за реплика.

ПЕТЪР СЛАБАКОВ: Аз смятам, че когато се гласува недоверие на един министър би трябвало да му се приеме оставката. Понеже аз на теория не мога да ви го обясня, но на практика мога. В момента горското стопанство е комитет. Те направиха фирми и започнаха с горите, които са национално богатство, да разполагат. Тези фирми, които сега се образуват, разполагат с националното имущество като със собственост, като с частно. Пример. Град Варна - горското стопанство е сключило договор за 500 000 лева да бъде предоставено на някаква външна фирма и тя да разполага с това горско стопанство. Мога да ви кажа, че виновниците за това нещо в този комитет са заместник-предсе-

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Ал. 2: "Когато Народното събрание гласува недоверие на министър-председателя или на Министерския съвет, министър-председателят подава оставката на правителството". Моля да се гласува тази алинея, господин председател.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Мисля, че тук няма да има разисквания. Въпросът е много ясен. Гласувайте, господа народни представители, ал. 2 на чл. 92.

От гласувалите 251 народни представители 249 са за, против 1 и въздържал се 1. ²Приема се.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Ал. 3: "Когато Народно събрание гласува недоверие на отделен министър той подава оставка".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Текстът е ясен. Има ли за изказване - няма. Заповядайте, господин Ганев.

ГИНЬО ГАНЕВ: И аз съм съгласен с господин Станчев, репликата на когото чувам от място, че той е против инерционното гласуване. Но аз съм против и неговата идея по съществото. Изказвам становище независимо от ал. 1 с допълнението за гласуване на недоверие на отделен министър много сериозно да се помисли. Какво значи това? Парламентът ще се занимава с министър X. Той е приет тук с целия кабинет на базата на доверието на министър-председателя. Това е част от неговия екип. Ние тук ще се занимаваме със съображения, въвн от правителството, въвн от мнозинството на правителството, въвн от волята на министър-председателя, който отговаря за целия екип на правителството с оставката, тоест с бламирането на един или друг министър. Аз лично стоя на становище, че парламентът не трябва да има права да гласува недоверие на отделен министър. (Ръкопляскания от блока на Съюза на демократичните сили)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Дулев, заповядайте.

СТОЮ ДУЛЕВ: Господин Ганев, аз се обръщам към вас да разтълкуваме този въпрос във връзка с чл. 117 и 118, ал.3. Министрите ръководят самостоятелно отделни ведомства, освен ако Народното събрание реши друго и носят отговорност за своите действия. Ако ние ще дадем самостоятелност на министрите вътре в кабинета и ръководят самостоятелно и не носи отговорност целият кабинет, тогава министрите трябва да могат да бъдат освобождавани, тъй като те носят тази отговорност и трябва да я носят, както трябва. И то пред Народното събрание, което ги утвърждава. ВЙ/ЗТ 298.1

Още повече, че ние казахме, че кабинетът се утвърждава, включително и министрите - от Народното събрание. Трябва да бъдем последователни в нашата логика. Щом одобряваме поименно министрите, щом им делегираме отговорността да носят пълна отговорност и да ръководят ведомствата самостоятелно, те ще трябва да могат и да подават оставка като мъже. Благодаря ви.

ГИНЬО ГАНЕВ: Погледнете чл. 116, който говори, че Министерският съвет именно като цяло ръководи и отговаря за вътрешната и външната политика.

СТОЮ ДУЛЕВ: Това не пречи. По мое мнение.

ГИНЬО ГАНЕВ: Обаче - според Вас!

СТОЮ ДУЛЕВ: Според мен. Това казвам: по мое мнение. Аз уважавам вашето мнение и съм готов да го преразгледам, ако съумеете да ме убедите в това.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Величков, имате право на реплика.

АЛЕКСАНДЪР ВЕЛИЧКОВ: Имам една реплика. Умолявам своите колеги да осъзнаят голямата отговорност, която ние ще вземем в този момент, тъй като едно такова гласуване - да се даде възможност на парламента да гласува вот на недоверие на отделния министър - с това ние ще създадем предпоставки и в бъдеще, когато нас няма да ни има, за дестабилизиране на политическата обстановка у нас и за евентуални борби, евентуална война между парламента и правителството. Ако вие искате това - то тогава гласувайте за!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата за реплика.

ПЕТЪР СЛАБАКОВ: Аз смятам, че когато се гласува недоверие на един министър би трябвало да му се приеме оставката. Понеже аз на теория не мога да ви го обясня, но на практика мога. В момента горското стопанство е комитет. Те направиха фирми и започнаха с горите, които са национално богатство, да разполагат. Тези фирми, които сега се образуваха, разполагат с националното имущество като със собственост, като с частно. Пример. Град Варна - горското стопанство е сключило договор за 500 000 лева да бъде предоставено на някаква външна фирма и тя да разполага с това горско стопанство. Мога да ви кажа, че виновниците за това нещо в този комитет са заместник-предсе-

дателите на комитета - един от тях е Карамфилов, който отговаря за финансовите и икономическите въпроси. Смятам, че той незабавно трябва да се махне от този комитет.

Националното богатство не е частно на тези хора, които обещаваха, че ще се грижат за горите, а в същото време ги унищожаваша. Същите тези хора, които четири месеца правеха структури и аз с всички си акъл обикалях горските стопанства и им казвах да отидат и да видят, че те самите ги унищожават, че ги секат. Същите хора въобще не си мръднаха пръстите. В момента обикалят Западна Европа - ходят в Германия и сключват сделки. Такива хора нямат място там. И аз смятам, че това е една от моите грешки. Понеже аз гласувах доверие, подкрепихме ги всички от "Екогласност", но такива като тях нямат място там. Така, че според мен същите тези хора трябва да бъдат смъкнати от постове им. По-конкретно да отидат в селата и да им се отнемат тези горски стопанства, защото хората са настроени против тях. Така, че недоверие към такива министри трябва да има.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Савов има думата.

МИХАИЛ САВОВ: Благодаря, господин председателю. Уважаеми колеги, аз съм решително в подкрепа на предложения текст от Комисията за изработване проект за Конституция на България. Бих желал да кажа две думи във връзка с аргументите на господин Ганев и на господин Величков. Създава се едно впечатление, че екипът на Министерския съвет трябва много да се цени затова, защото той се утвърждава, виждате ли - парламентът това е нещо по-несериозно, което може по-лекомислено да се отнася към оставката на един или друг министър. С такъв оттенък на тези разсъждения аз не бих могъл да се съглася. Парламентът трябва да има правото да поиска оставката на министъра по процедурата. Това е сложна процедура, която е предвидена за това. Тя далеч не може да се тълкува като лекомислена - някой станал и поискал тук в афектно състояние от народните представители оставката и утре той я връчва - нищо подобно. Тук са изложени много сериозни процедури при какви обстоятелства може да се приеме такава оставка. Правото на парламента е да поиска оставката на един или друг министър по предписаните процедури и това трябва да залегне в Конституцията. Аз съм решително за този текст.

298.3

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Думата има господин Христо Христов. А междуременно вие имате думата за реплика.

БОЙКО ДИМИТРОВ: Уважаеми колеги, действително не става дума за емоции, за нещо според мен сериозно, а в същото време е и доста просто. Вярно е, че практиката на някои страни предвижда възможността за оставка на отделен министър. Опитаме много кратък, който аз имам и ситуацията на нестабилност, в която се намира нашата страна, мен ме навеждат на един извод - правителството е солидарно на своите действия. Това, че тук е написано в чл. 118, който още не сме приели, че "министрите ръководят самостоятелно отделни ведомства, освен ако Народното събрание реши друго", не е аргумент. Аз подкрепям убедено отпадането на тази алинея, която предвижда оставката на отделен министър.

ХРИСТО ХРИСТОВ (БЗНС "Единен"): Колеги, ние всички трябва да се съгласим, че съществува органическа връзка между чл. 85, точка 5 и този текст, който е предмет на нашето внимание сега. Още тогава аз исках да възразя на господин Андрей Луканов, когато той предлагаше американската система на рекрутиране на членове на Министерския съвет и я предлагаше като възможно най-добрата и най-съвършена система. Аз изхождам от един генерален принцип - имаме ли здрава законодателна власт ние трябва да направим всичко да имаме и здрава изпълнителна власт и олицетворение на тази изпълнителна власт ще бъде Министерският съвет. Но поставена на българска почва дейността на Министерския съвет се изправя срещу явления, които на мен ми се струва, че са твърде чужди на американската политическа действителност. Там имаме демократична традиция, която е зряла в продължение на 200 години, а у нас партизанското начало е взимало връх много пъти в нашия политически живот. Още Алеко Константинов и след това много дейци на българската политическа действителност са спирали вниманието върху този момент. "Големановщината" е едно национално явление, което едновременно може да ни накара да се усмихваме, но трябва да ни накара и да изтръпваме тогава, когато разсъждаваме върху възможните поведения на едни или други политически сили. Когато слушах господин Андрей Луканов днес аз се питах: ако в следващия парламент случайно тук са представени 8 или 10 политически партии, когато се съставя Министерският съвет всеки ще иска да има по един представител в този Министерски съвет. Добре. Ако тръгнем именно така да слугуваме, то каква

298.4

изпълнителна власт, която да осъществява национални програми ще създадем? Очевидно е, че големият избор трябва да се прави, когато се издига кандидатурата на председателя на Министерския съвет и той трябва да има абсолютната власт да избере хората, на които ще се довери. Същият принцип трябва да се прилага и тогава, когато се освобождава Министерският съвет. Отделно освобождаване на министри ще даде възможност именно да се развихри тази партизанщина, която за съжаление е бич Божи при нашите политически нрави. Тези нрави ще ферментират, но затова ще трябва много повече години. Това е моето мнение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Луканов, заповядайте.

АНДРЕЙ ЛУКАНОВ: Уважаеми дами и господа, уважаемо Председателство! В порядък на реплика към господин Христов. На мен ми се струва, че Вие много волно интерпретирахте това, което казах на сутрешното заседание. Това, което казах, беше че даже в Съединените щати, където съществува, както знаете, президентски режим и президентът е глава на изпълнителната власт на правителството, министрите минават през специална процедура на изслушване и одобрение, или членовете на неговия президентски кабинет минават през специална процедура на изслушване и одобрение в Конгреса. Това беше, което казах и мисля, че казаното не дава основание да се тълкуват моите думи като реклама на системата на властта в Съединените щати, макар че тя действително работи добре.

Не предлагам подобно решение за България и моля колегите да не остават от думите на господин Христов с такова впечатление.

Що се отнася до конкретния въпрос, който разглеждаме, то аз не виждам нищо страшно в това и отделен министър (тук изхождам от опита си в правителството) да бъде принуждаван да подава оставка при определени крайни обстоятелства и съм съгласен с господин Савов, че предвидената процедура е достатъчно усложнена и утежнена, за да не може никоя политическа сила лекомислено, водена от емоции и чувство за отмъщение, или някакви други свои партизански съображения, да решава съдбата на един член на кабинета, ^Ттъй че лично аз гласувах по ал. 1 за този текст "или на отделен министър". Смятам, че логически от това гласуване произтича и положително гласуване по ал. 3.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Глушков.

ИВАН ГЛУШКОВ: Мисля, че ние все пак направихме грешка, когато гласувахме парламентът да може да иска оставката на отделен министър. Може би трябва да се разбере, че правителството, Министерският съвет е един екип, който действа заедно и ако даден министър направи някакви големи пропуски или по някакъв начин се дискредитира, обикновено в развитите демокрации самият министър-председател му дава да разбере, че той трябва лично да си подаде оставката.

Тъй като ние в продължение на 40 или 45 години обикновено при нас министрите и политиците не се сещаха сами да си

подадат оставката, може би затова ние сега се плъзгаме по една линия - Народното събрание да иска оставката на отделен министър. Смятам, че премиерът сам трябва да преценява в даден момент дали един министър може или не може вече да остане в неговия кабинет.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата.

ДОНЧО ИВАНОВ: Присъединявам се към тревогата на господин Слабаков, а в същото време и към разсъжденията на господин Христов. Не е ли груба намеса в работата на изпълнителната власт, ако ние се ангажираме и да извадим един или друг министър? Какво разследване трябва да направим, за да удостоверим наистина и да докажем, че този човек не си върши работата? Защо отнемаме от министър-председателя отговорността той да си направи екипа и той да реши в края на краищата кога ...? Така че, гласувах против и предлагам още веднъж да си обмислим решението, тъй като смятам, че е необмислено и да прегласуваме това предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Павлов, заповядайте.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Дами и господа, започвам с това, че ще защитавам разпоредбата на ал. 3 и то с аргументация, която не чух до този момент. Нашият политически живот днес и в близките години няма да бъде в еднопартийни формации, а в многопартийни коалиции, което предполага, че онова, което използваме като аргумент по отношение на политическия живот, да речем, на Съединените щати, Великобритания или Германия, то не важи, защото не са съотносими понятията. Ситуациите са различни. Тогава, когато имате многопартийно правителство, възможностите за търкания в самия кабинет не са изключени. Ето, ние имаме реален пример: колкото и да се стараем да поддържаме мира между съставляващите кабинета, има процеси, които обективно противопоставят интересите. С други думи, винаги би могла да възникне ситуация, в която член на кабинета да бъде в конфликт с останалите членове на кабинета. Тогава се поставя въпросът за правните възможности. Вие казвате: премиерът ще поиска оставката. Добре, искаме оставката и аз отказвам да я дам. Ще свалите цялото правителство, защото не харесвате единия, така ли? - "Заради бълхата и юргана" - Така излиза, общо взето. Извинете ме за просташкото сравнение.

299.2

Във всички случаи тук непрекъснато се говори за това, че ще утвърждаваме парламентарна демокрация. С други думи, в рамките на тази представа за парламентарна демокрация, трябва да има и специализираната оценка за дейността на всеки член от кабинета. Щом ще подхождаме с лупа при оценка на дейността на отделните членове на кабинета, то ще трябва да имаме възможност при оценка, която е неблагоприятна, да реагираме, за да бъде осъществена онази връзка или по-скоро онази зависимост, за която толкова много се настоява тук - т.е. за осъществяване на парламентарната - повтарям, парламентарната форма.

Ако тръгнем да защитаваме другия принцип - за равнопоставеност на властите, тогава бих бил защитник на идеята, че ал. 3 няма място, но щом искате да защитите идеята за парламентарна държава - при това и правова, ще трябва да организирате и способи да се реализира това.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата за процедурно предложение.

СПАС МУЛЕТАРОВ: Господин председателстващ, уважаеми народни представители! Искам да направя процедурно предложение. Ние приехме чл. 92 в пълнотата, както е предложен в проекта с частта му, с която една пета от народните представители могат да предложат да се гласува недоверие на Министерския съвет или на отделен министър. Сега обсъждаме ал. 3, която акцесорно е напълно зависима от тази алинея, която е приета от нас. Алинея 3 просто не може да не бъде приета при положение, че сме приели ал. 1 и всички разговори, които водим, са безпредметни, ако ние не минем към процедурно предложение, а то е следното: или ръководството на Народното събрание, ако има формално предложение (аз такова не правя, но ако е направено или някой направи) да реши да подложи повторно на гласуване приетата част от ал. 1 - за вот на недоверие по отношение на отделен министър. В противен случай ние просто сме задължени, след като е приета ал. 1, да гласуваме ал. 3, без обсъждане. Тя нищо ново не казва, а само дообяснява това, което трябва да се направи, след като сме приели ал. 1. Ние не можем да се откажем да я приемем при наличието на приетата ал. 1. Затова моля, господин председателстващ, ние сме длъжни след като сме приели ал. 1, сега трябва да прегласуваме дали отново да вземем отношение по ал. 1. За

п
л
с
д
к

с
н
н
р
д
о
и
п
к

э

ш
н
г
к
а
т
с
у
е
к
к
с
с
к
е
к
э
-

мен е безпредметно обсъждане. Правя следното процедурно предложение: ако има формално предложение за отпадането на частта на ал. 1 за отделен министър, да го подложим на гласуване. Ако няма, да пристъпим към гласуване на ал. 3.

ГЛАСОВЕ НА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ ОТ БЛОКА НА БСП: Няма такова предложение. Да гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата господин Нешев.

299.4

СТЕФАН НЕШЕВ: Уважаеми колеги, след това, което каза господин Мулетаров, почти съм стопиран в изказването си. Но въпреки всичко искам да поставя въпроса: с какво ще изразява парламентът парламентарният си контрол? Само със заключение, или съответни действия? И ако той извика един министър да прави парламентарен контрол и открие, че в дадено министерство нещата не отговарят на изискванията, които поставя парламентът и Конституцията, той няма ли право на санкция срещу този министър?

Благодаря ви за вниманието. (Одобрителни ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Захариев.

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Дами и господа, отново продължиха много дебатите по този въпрос. Тук има много министри. Аз като господин Андрей Луканов не съм ходил никъде по-далече от София и нямам представа нито в Кющад какво става, нито в Нонщад, нито пък в Америка какво става. Но има един принцип и ние го конституирахме този принцип – гласуваш доверие на правителството, като възлагаш на министър-председателя, при нас по обичая е така, да състави кабинет. Оттук нататък ние вече няма да имаме партиен нито пък на политическо споразумение, каквото правителство имаме днес, а ще имаме плуралистично правителство с многопартийна система, или еднопартийна, в зависимост от това как натежават и какви обстоятелства възникват при нас. Когато се изразява недоверие към даден министър от парламента, фактически се изразява недоверие към целия кабинет. Кой е този министър-председател, който няма да си подбира кадрите? Той носи отговорност за това.

Така че когато ние сме недоволни от един министър или министър-председателят трябва да го смени, или трябва да си подаде оставката. За нас е важен министерският кабинет.

Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Палакаркин, заповядайте.

ВАСИЛ ПАЛАКАРКИН: Госпожи и господа народни представители! Аз поддържам текста такъв, както е предложен. Защо? Защото винаги при управлението на която и да е система могат да се случат неполадки или грешки, дори първата лъжа е излязла от рая. Там е идеално всичко. Защо да не допуснем, че и в правител-

Сл.Р/НП

300.1

ството може да има грешки. И тогава, когато тези грешки трябва да се суспендират, защо трябва да жертваме цялото правителство? По-добре от двете злини да изберем по-малката. Може да се иска оставката на отделен министър.

Второ, когато той знае, че има законова основа, ще мисли, когато предприема някакви действия. Аз съм за гласуване. Благодаря. (Одобрителни ръкопляскания)

Карадимов.
ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин

РОСЕН КАРАДИМОВ: Аз мисля, че дискусиата наистина се проточи доста и много малко хора вече си спомням аргумента на Красен Станчев, който беше много съществен. Естествено е, че трябва да може да се иска оставката на отделен министър, а ако министър-председателят, защото тук основният аргумент е, че се ограничават неговите функции, стои зад този министър, то естествено ще задвижи механизма на чл. 122, ал. 1. Той гласи: "Министерският съвет може да поиска от Народното събрание да гласува доверие по цялостната политика, по програмата или по конкретен повод." Това означава, че поисканата оставка на министъра, ако министър-председателят стои зад този министър, е достатъчно основание на базата на този конкретен повод той да поиска гласуване доверие на цялото правителство. По този начин ще парализира процедурата на гласуване на оставка на отделния министър.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли друг желаещ да се изкаже.

ГЛАСОВЕ: Няма.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Стоилов изяснете предложението на господин Мулетаров.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Дискусиата беше твърде полезна, но не зная дали тя не е и доста закъсняла. Защото доколкото си спомняте, ние вече гласувахме ал. 1 и тези аргументи, които се привеждат, наистина имат значение за ал. 3. Но ал. 3 е функция на ал. 1. Така че тя вече урежда последиците от един приет факт в ал. 1.

Аз се постарях по повод ал.1 напълно коректно и надявам се безпристрастно да ви изложа аргументите за и против едното 300.2

решение. Не съм мислил да налагам своето гледище. Изглежда някои от народните представители може би късно се включиха в тази дискусия. Сега вече е ред ние да гласуваме ал.2, а след това ал. 3. По нея имаше допълнително предложение, ще го направя.

ГЛАСОВЕ: Ал.2 беше гласувана.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Да, господин председател, ал. 2 вече беше гласувана.

Сега пристъпваме към ал. 3.

„Ал. 3. Когато Народното събрание гласува недоверие на отделен министър, той подава оставка“.

Господин Красен Станчев има предложение, което трябва да се счита като допълнително към ал.3, а то е следното:

"Недоверието на отделен министър се гласува от повечето от половината от присъстващите народни представители".

Смятам обаче, че това предложение е недопустимо, тъй като неговото приемане би влязло в противоречие с ал.1, защото ние вече сме определили мнозинството, с което се гласува недоверие, независимо дали това е недоверие на правителството или на отделен министър. Поради тази причина смятам, че не е необходимо да подлагаме на гласуване това предложение.

Ал. 3 остава със следния текст: "Когато Народното събрание гласува недоверие на отделен министър, той подава оставка"

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господа, моля гласувайте ал.3 на чл.92 от Проектоконституцията.

От гласували 263, 236 са гласували за, 25 против, 2 въздържали се. Текстът се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: "Ал. 4. Когато Народното събрание отхвърли предложението за гласуване на недоверие на Министерския съвет и на отделен министър, ново предложение за недоверие не може да бъде направено в следващите 6 месеца на същото основание."

Имаше предложение срокът да е по-кратък - 3 месеца. Но струва ми се, това не е целесъобразно, тъй като наистина има възможност за една дестабилизация с постоянно гласуване на недоверие на правителството. Затова ние предлагаме гласуването на основния текст.

300.3

С
Д
П
С

М
Е

Моля господата, които направиха предложението за срок от 3 месеца, да кажат дали го поддържат за гласуване, за да се ориентираме в процедурата. Не виждам да поддържат предложението. Следователно, текстът на ал.4 остава както следва: "Когато Народното събрание отхвърли предложението за гласуване на недоверие на Министерския съвет или на отделен министър, ново предложение за недоверие не може да бъде направено в следващите 6 месеца на същото основание".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля народните представители да гласуват ал. 4 на чл. 92 от Проектоконституцията.

От 264 са гласували за 254, против 5, 4 въздържали се. Текстът се приема.

300.4

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: чл. 93, ал. 1. Народните представители имат право на въпроси и да отправят питання до Министерския съвет или до отделни министри, които са длъжни да отговарят.

Ал. 2. По предложение на една пета от народните представители, по питането стават разисквания и се вземат решения."

По този текст не са направени предварително предложения и ако няма нещо извънредно, можем да пристъпим към гласуването на текстовете.

РЕПЛИКИ ОТ ЗАЛАТА: Да гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте чл. 93 с двете алинеи така, както бяха предложени, двете алинеи заедно. Гласувайте, господа.

От общо 254 народни представители, за гласуваха 254. Против ~~се~~, въздържали се ~~никоито~~ ² Приема се.

КРАСЕН СТАНЧЕВ (от място): Редакционен не е добре.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: В чл. 93 има съвсем леки редакционни бележки, които могат да бъдат уточнени без с нищо да се промени смисълът. Сега минаваме към чл. 94. По него също нямаше предложение. Ще прочета алинеите така, както са в проекта.

"Ал. 1. Народното събрание избира - тук в текста е създава Сметна палата, но би следвало да бъде избира, защото тя се създава по силата на Конституцията - която осъществява контрол за изпълнението на бюджета.

И ал. 2. Организацията, правомощията и редът за дейност на Сметната палата се уреждат със закон."

С това редакционен уточнение, моля господин председател, да се гласува текстът.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля гласувайте текста на чл. 94 с двете алинеи, гласувайте, господа.

Общо гласували - 264, за - 259, против - 3, въздържали се - 2. Приема се чл. 94.

Попов: Ночивка до 18 ч. 30 м.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Колеги, още веднъж ви моля, всички, които имате предложения по проекта за Конституция, моля да ги предоставите, за да имаме възможност да ги обсъдим и да вземем становище по тях.

(След почивката)

с
д
г
с

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ (звъни): Има кворум.

Г-н Корнезов, имате думата.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Колеги, следващата глава е четвърта "Велико Народно събрание".

м
е

В почивката се дадоха редица предложения от народни представители тази глава да отпадне и да се намери друг механизъм за изменение на Конституцията и другите правомощия.

1
1

Комисията за изработване на проект за Конституция на Република България в това кратко време не можа да се събере и да обсъди всички предложения, затова предлагаме тази глава в този момент да не я разискваме. Консултирахме се с всички представители и решихме да ви предложим това.

Също така в почивките се получиха редица предложения относно Глава пета "Президент на Републиката" и основно около начина за избирането му. Това е много сложен въпрос. Трябва да се огледа от всички страни. Затова Комисията за изработване на проект за Конституция на Република България предлага също да не решаваме сега проблемите на Глава пета, а да преминем към разглеждане на Глава шеста "Министерски съвет".

Ако има съгласие за това, моля да продължим с чл. 116.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, да гласуваме това предложение. Предлагам господа народните представители да гласуват да се приеме разискванията на Глава шеста "Министерски съвет". Моля, гласувайте това предложение.

ДОКЛАДЧИК ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Докато резултатите от гласуването излязат на монитора, още веднъж ще помоля от името на Комисията за изработване на проект за Конституция на Република България всички колеги, които имат предложение или имат желание да направят своите предложения утре в 9 ч. комисията ще се събира да разисква проблемите на Глава четвърта и пета. Заповядайте, да ги обсъдим общо и разбира се, да ги решим окончателно в тази пленарна зала.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Резултатът от гласуването е: от общо гласували 242 народни представители 223 са гласували за, 15 - против, 4 - въздържали се. Това предложение

ББ/МД

302.1

се приема.

Имате думата, г-н Корнезов.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: От името на ръководството на Комисията за изработване на проект за Конституция на Република България предлагам г-н Николай Павлов да докладва становището на комисията и текстовете.

Г-н Павлов, заповядайте!

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Дами и господа, Глава шеста "Министерски съвет".

"Чл. 116, ал. 1. Министерският съвет осъществява изпълнителната власт. Той ръководи и осъществява вътрешната и външната политика на страната в съответствие с Конституцията и законите."

Някакви бележки?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: И втората алинея прочетете.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: "Ал. 2. Министерският съвет осигурява обществения ред и националната сигурност и осъществява общото ръководство на държавната администрация и на Въоръжените сили."

Бележки?

ТРИФОН МИТЕВ: Има постъпили предложения от г-н Емил Божанов към ал. 1 да отпадне "осъществява изпълнителната власт".

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Нещо не е коректно в записа, може би.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ (от място): Да се прочитат и мотивите му.

ТРИФОН МИТЕВ: Формулировката, че Министерският съвет осъществява изпълнителната власт, не е коректна. Освен Министерският съвет и президентът осъществява изпълнителната власт.

Предлагам думите "осъществява изпълнителната власт", да отпаднат. (Подпис; Емил Божанов.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Ще подкрепи ли г-н Божанов с допълнителни съображения твърдението си или?

Има ли други предложения?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Прочетете още веднъж текста.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Чета още веднъж такста.

302.2

Ал. 1 на чл. 116. "Министерският съвет осъществява изпълнителната власт. Той ръководи и осъществява вътрешната и външната политика на страната в съответствие с Конституцията и законите."

"Ал. 2. Министерският съвет осигурява обществения ред и националната сигурност и осъществява общото ръководство на държавната администрация и на Въоръжените сили."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли желаещи да се изкажат по ал. 1?

Да, заповядайте.

МАРИЕЛА МИТЕВА: Аз мисля, че все пак редакционно точна е формулировката, че Министерският съвет осъществява вътрешната и външната политика на страната, тъй като той не е единствен носител на изпълнителната власт. Така, както е представен проектът за Конституция, елементи на изпълнителна власт осъществява и президентът. И заради това, моля да се подкрепи тази формулировка.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, други за изказване?

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Други становища по този въпрос?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Няма желаещи.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Г-н председател, ще моля да пристъпим към гласуване на текста изцяло, двете алинеи.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господа, моля гласувайте за чл. 116 от проекта за конституция.

Моля гласувайте за ал. 1!

ВЪЗГЛАСИ ОТ ЗАЛАТА: В коя алинея?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Редакцията, която е предложена.

ИВАН ГЛУШКОВ (от място): Имаше и други предложения.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: В такъв случай, моля за извинение. Комисията предлага нова редакция след изявлението на г-жа Мариела Митева.

"Министерският съвет ръководи и осъществява вътрешната и външната политика на страната в съответствие с Конституцията и законите."

Ако обичате да гласувате тази редакция.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте тази редакция!

КЛАРА МАРИНОВА (от място): Може ли думата "осъществява" да не се повтаря толкова пъти?

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: И мен ме смути малко, но понеже е редакционна поправка, това би могло лесно да бъде преодоляно, защото ще търсим синоним, а не нещо друго.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Резултати от гласуването: от общо гласували 247 , 227 са гласували за, 17 против и 3 въздържали се.

Приема се така предложената редакция на ал. 1 на чл. 116.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: И ако позволите, продължавам с ал. 2 - "Министерският съвет осигурява обществения ред и националната сигурност и осъществява общото ръководство на държавната администрация и на Въоръжените сили."

Доколкото разбрах, г-н председател, по тази алинея няма бележки.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля народните представители да гласуват ал. 2 на чл. 116.

От гласувалите 261 народни представители, за - 257, против - 2, въздържали се - 2. Приема се това предложение.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Присъпваме към чл. 117.

"А1 Министерският съвет съставя държавния бюджет и ръководи неговото изпълнение; организира стопанисването на държавните имоти; сключва, утвърждава и денонсира международни договори в случаите, предвидени в закона.

"А2 Министерският съвет отменя незаконосъобразни или неправилни актове на министрите."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли желаещи за изказване? Заповядайте, г-н Коларов.

ВАСИЛ КОЛАРОВ: Струва ми се, че в първата алинея е много стеснено съдържанието, вложено в израза "организира стопанисването на държавните имоти". Струва ми се, че по-би съответствувало на истинските задачи, които и сега упражнява Министерският съвет, "организира съхраняването и умножаването на държавното имущество", тъй като има по-широко съдържание от понятието "имоти" например във всички държавни предприятия, в които има основни средства, които са машини, т.е. активни фондове. "Имоти", е много тясно само за недвижимата част на имуществото. Има и други форми на имущество и ние би трябвало да поставим по-висок изискване, отколкото доброто стопанисване само на държавните имоти, както е записано.

Предлагам: "организира съхраняването и умножаването на държавното имущество", вместо "организира стопанисването на държавните имоти".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата г-н Христо Христов.

ХРИСТО ХРИСТОВ (БЗНС): Уважаеми г-н председателю, уважае-

СД/МД
303.1

ми колеги! ^{Чл. 2}Вен ми се струва, че това фрагментарно разглеждане на Конституцията с прескачане на цели глави крие сериозни опасности за нас. Ще върна вашето съзнание на ал. 2 на предишния член, който вече гласувахме. Там е казано, че Министерският съвет осигурява обществения ред и националната сигурност. Но преки компетенции, свързани с осигуряването на националната ни сигурност има и президентът. При него съществува Национален съвет по национална сигурност. Как точно ще кореспондират тия два текста за нас остава неясно.

Ето защо аз се питам дали имаме право да прескачаме цели глави, дали не трябва да преоценим сами собственото си решение. В случая конкретният ми повод е чл. 117 - "Министерският съвет отменя незаконосъобразни или неправилни актове на министрите." Но ако приемем, че ще имаме тризвенна система, имаме области, кой ще отменя незаконосъобразните решения на областните народни изпълнителни съвети или как ще ги наричаме, или евентуално на областните управители?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте Вие, г-н Димитров.

СТОЯН ДИМИТРОВ: В чл. 117 се уреждат два въпроса, които нямат връзка помежду си и те са изкуствено съединени. В ал. 1 се уреждат компетенции на Министерския съвет, свързани с чл. 116, ал. 1 и 2. И след това в ал. 2 се преминава на друг вид правомощия на Министерския съвет.

Затова аз предлагам редакционно в чл. 117, ал. 1 да бъде обвързана със структурата на чл. 116.

В чл. 117, ал. 1 неправилно е даден изразът, че Министерският съвет съставя държавния бюджет. Той не го съставя. Той съставя проект за държавен бюджет, който съгласно чл. 85, т. 2, който вече е приет от нас на второ четене, се приема от Народното събрание.

Така че предлагам в чл. 117, ал. 1, чието структурно място ще трябва да се промени, да се каже: "Министерският съвет съставя проект за държавния бюджет."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли други желаещи за изказване? - Няма.

303.2

Имате думата, г-н Павлов.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Комисията за изработване на проект за нова Конституция на Република България

направената бележка приема изцяло, защото това беше вече наше разработено становище, че така предложената в печатния текст идея не е издържана докрай. Чл. 117 не трябва да съществува в двете му алинеи, а да се разделят като член 117 и, тук условно ще го отбележа, чл. 117а за това, защото ал. 2 действително урежда съвършено различни правоотношения. Правно техническо не е издържано това, което сме предложили в първоначалния вариант.

Така че молим да проявите разбиране и да подкрепите идеята на Комисията за изработване на проект за нова Конституция на Република България, като текстовете бъдат разделени на два отделни текста.

По отношение на бележките, които направи току-що колежата, считаме, че "имоти" следва да бъде заменена с "имущество", което е по-точният термин. Тази бележка я приемаме като коректна и точна.

Коректна и точна е бележката относно проекта за държавния бюджет, защото действително Министерският съвет съставя проект, той се гласува от Народното събрание и така гласуваният проект вече пристъпва към изпълнението му. Тази бележка е също коректна. Моля, да я имате предвид при гласуването.

И остава сега да разискваме последния въпрос - дали да заменим "стопанисването" като понятие с по-сложното и може би по-точно "съхраняване и възпроизводство". На мен лично като юрист ми звучи по-тромаво втората редакция и аз не бих я защитил за това, защото стопанисването обхваща няколко момента - не само пазенето на едно имущество, но и грижата за него, както и грижата за възпроизводство. С други думи, цялостният процес на осъществяване на правата на собственика, поради което считам, че не следва да се приеме тази бележка.

Текстът в окончателната редакция, която ви се предлага за гласуване, звучи така: "Министерският съвет съставя проект за държавния бюджет и ръководи неговото изпълнение; организира стопанисването на държавното имущество; утвърждава и денонсира международни договори в случаите, предвидени в закона."

303.3

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има думата г-н Куку-
ров.

ЙОРДАН КУКУРОВ: В чл. 117, второто изречение, е казано
между другото: "Министерският съвет сключва, утвърждава и денон-
сира международни договори в случаите, предвидени в закона."
Тази редакция на мен ми се вижда неудачна. Ако Министерският
съвет не сключва международни договори и ги денонсира, така
както е редактирано, казва: "само в случаите, предвидени в зако-
на". Кой друг ще сключи международните договори, ако не Минис-
терският съвет?

Аз мисля, че редакцията би била точна, ако се каже:
"Министерският съвет сключва, утвърждава и денонсира междунаро-
дните договори , ако са в кръга на неговите задължения и когато
е овластен."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, г-н Ве-
лев.

ДИМИТЪР ВЕЛЕВ: Мисля, че така предложената корекция е неуместна, тъй като се казва, че Министерският съвет съставя проект за държавния бюджет и ръководи неговото изпълнение. На кого изпълнението - на проектобюджета? Очевидно това не е правилно и мисля, че въобще може да отпадне изразът, че Министерският съвет съставя проект за бюджет. Направо трябва да се каже: "Министерският съвет ръководи изпълнението на държавния бюджет", защото в текстовете, където разглеждахме законодателната инициатива, изрично беше казано, че "Министерският съвет предлага държавния бюджет за одобрение от Народното събрание." След като там го има не е необходимо тук ние отново да посочваме, че Министерският съвет трябва да разработва проект за държавен бюджет.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Стоянов, заповядайте.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Уважаеми народни представители, ще помоля да спазваме Явническия закон и да се разглеждат само писмени предложения. Също така ще помоля народните представители, без да са направили съответните предложения в Комисията по изработване проект за Конституция на Република България, да не се изказват тук. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Павлов, дайте последната редакция за гласуване. (Господата Любен Корнезов, Николай Павлов, Янаки Стоилов и др. юристи, членове на комисията, уточняват текста)

РОСЕН ХУБЕНОВ: Колеги, понеже не стана съвсем ясно на какво се основа предложението да отпадне първата част от изречението на обсъжданата алинея, искам да ви помоля да погледнете чл. 89, ал. 2, който вече сме гласували и е приет. Алинеята гласи: "Законопроектът за държавния бюджет се изготвя и внася от Министерския съвет." При сега обсъжданата разпоредба не е нужно да се прави повторение и в нея трябва да остане само: "Министерският съвет ръководи изпълнението на бюджета."

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: И така, окончателната редакция, която предлагаме за гласуване, е: "Министерският съвет ръководи изпълнението на държавния бюджет, организира стопанисването на държавното имущество, сключва, утвърждава и денонсира

304.1/ДП/РГ

международни договори в случаите, предвидени от законите." Моля, да гласувате този текст.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господа народни представители, моля гласувайте така предложената редакция на ал. 1 на чл. 117 от проекта за Конституция. От гласувалите 266 народни представители: 261 - за, против - 4, въздържал се - един. Член 117 се приема.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Господин председателстващ, ще помоля ал. 2 да се разглежда като отделен текст. (Народният представител Иван Първанов разисква с господин Любен Корнезов по текста.)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Народните представители искат да ви чуят какво разисквате.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Дами и господа, чета разпоредбата на чл. 117а: "Министерският съвет отменя незаконосъобразни или неправилни актове на министрите." Имате ли някакви бележки? - Нямаме. Господин председателстващ, предлагам за гласуване следната редакция: "Министерският съвет отменя незаконосъобразните или неправилните актове на министрите."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, народните представители на гласуват ал. 2 на чл. 117а.

От гласувалите 259 народни представители - за това предложение - 255, 1 - против, 3 - въздържали се. Това предложение се приема.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Продължаваме с разпоредбата на чл. 118 по номерацията: Министерският съвет се състои от министър-председател, заместник министър-председатели и министри.

Ал. 2. Председателят на Министерския съвет ръководи и координира общата политика на правителството и носи отговорност за нея. Той назначава и освобождава от длъжност заместник-министрите.

Ал. 3. Министрите ръководят самостоятелно отделни ведомства, освен ако Народното събрание реши друго и носят отговорност за своите действия."

Господин парламентарен секретар, има ли бележки по този текст на чл. 118?

304.2

ТРИФОН МИТЕВ: Господин Трифон Георгиев предлага чл. 118, ал. 3 да отпадне.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли изказвания?
- Няма.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Комисията по изработване проект за Конституция на Република България многократно е разглеждала тази хипотеза на ал. 3. Става дума за възможността да има така наречените "министър без портфейл". Възможно е при дадена ситуация да е необходимо назначаването или избирането на министър, без да отговаря пряко за дадено министерство. Това е практика в света - министър без портфейл и именно това има предвид в една от хипотезите си ал. 3. Комисията смята за правилно ал. 3 да се гласува така, както е и предложена на вашето внимание.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Нека да започнем с ал. 1.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: За да бъдем коректни докрай - в ал. 3 моля да имате предвид думата "самостоятелно" да отпадне, защото тя не дефинира нещо по-точно, а пропускането ѝ прави фразата по-стройна.

С други думи, редакцията става: "Министрите ръководят отделни ведомства, освен ако Народното събрание реши друго. Те носят отговорност за своите действия".

Господин председателстващ, моля да пристъпим към гласуване. Тъй като няма бележки по текста, може би е по-разумно да се гласуват трите алинеи заедно, наведнъж.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Бюрото не приема да се гласуват алинеите заедно. Нека да гласуваме поотделно, за да ни бъде чиста работата. Моля докладчикът да прочете текста на ал. 1.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ:

"Ал. 1. Министерският съвет се състои от министър-председател, заместник министър-председатели и министри."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, народните представители да гласуват ал. 1 на чл. 118.

От гласувалите 262 народни представители - за това предложение - 255, против - 6, въздържал се - 1.

Ал. 1 на чл. 118 се приема.

304.3

.. Ал. 2. Председателят на Министерския съвет ръководи и координира общата политика на правителството и носи отговорност за нея. Той назначава и освобождава от длъжност заместник-министрите."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли желаещи за изказване? - Няма.

ЕЛЕНА КИРЧЕВА: Моля да се запише в ал. 2 "Министър-председателят" а не "председателят на Министерския съвет", за да има еднаквост с предишната алинея. По-правилно е.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Считам, че следва да бъде подкрепено направеното предложение от госпожа Кирчева и текстът на ал. 2 редакционно да претърпи промяна. Да се запише: "Министър-председателят ръководи".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, народните представители да гласуват така предложената редакция на ал. 2.

От 270 са гласували за 268, 2 против, въздържали се няма. Приема се текстът на ал. 2.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: "Ал. 3. Министрите ръководят отделни министерства, освен ако Народното събрание реши друго. Те носят отговорност за своите действия."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата, господин Георгиев.

ТРИФОН ГЕОРГИЕВ: Колеги, аз предложих този текст да отпадне, тъй като съвсем ясно е, че всеки министър ще ръководи своето ведомство. Никой не пречи на Министерския съвет да назначи министри без портфейл. Докладчик Николай Павлов: Комисията за изработване на проект за Конституция на България поддържа този текст и то със съображението, изложено преди малко от господин Корнезов, че освен традиционните министерства, които са обвързвани с портфейл, има и министерства без портфейл.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал. 3, както е предложен текстът.

От 264 са гласували за 257, 7 - против, въздържали се няма. Приема се текстът на ал. 3, чл. 118.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: "Чл. 119. Членовете на Министерския съвет полагат пред Народното събрание клетвата по чл. 77, ал. 2."

Сл.Р/ЗТ

305.1

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте чл. 119.

От 250 народни представители 249 са гласували за, против няма, въздържал се 1. Приема се.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: "чл. 120. Членове на Министерския съвет могат да бъдат български граждани, които отговарят на условията за избиране на народен представител".

СВЕТОСЛАВ ШИВАРОВ: Трябва да уточним ясно и категорично дали само български граждани могат да бъдат членове на Министерския съвет. Ето защо предлагам да се запише: "Членове на Министерския съвет могат да бъдат само български граждани..."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Таслаков.

ПЕТЪР ТАСЛАКОВ: Благодаря, господин председателствуваш. Ако за всички останали условия кандидатите за министри или министри могат да отговарят на условията за народен представител, все пак аз питам: може ли човек на 21 годишна възраст или на 22 години да ръководи министерство?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Може.

ПЕТЪР ТАСЛАКОВ: Съмнявам се в това.

ГЛАС ОТ ЗАЛАТА: Александър Македонски.

ПЕТЪР ТАСЛАКОВ: Е, аналозиите с Александър Македонски мисля са най-малко подходящи в случая.

ГЛАС: Такива министри в света има.

ПЕТЪР ТАСЛАКОВ: Смятам, че може да се помисли върху това. Благодаря за вниманието.

е

н

г

н

т

31

305.2

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Моля за малко търпение, ако обичате, и за малко концентрация, добавката, която беше направена да се прибави "да бъдат само български граждани" Конституционната комисия намира за удачна, защото дефинира докрай, но фразата няма да стане по-красива от това. И тъй като няма други предложения, моля, господин председател, да пристъпим към гласуване на чл. 120.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте чл. 120 от проектоконституцията.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Прочитам текста още веднъж.

"Членове на Министерския съвет могат да бъдат само български граждани, които отговарят на условията за избиране на народни представители."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте.

От гласували общо 243 народни представители, за - 239, против - 4, въздържали се - ~~нула~~.

Член 120 се приема.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Ако позволите, продължавам с разпоредбите на чл. 121, ал. 1.

"Чл. 121. Ал. 1. Пълномощията на Министерския съвет се прекратяват:

1. с подаване на оставка пред новоизбраното Народно събрание;

2. с гласуване на недоверие на Министерския съвет или на министър-председателя;

3. с подаване на оставка на Министерския съвет и на министър-председателя;

4. при смърт на министър-председателя.

Ал. 2. В случаите по предходната алинея, Министерският съвет изпълнява функциите си до избирането на нов Министерски съвет."

Извинете бележки?

ТРИФОН МИТЕВ: Постъпило е предложение от господин Иван Тенев към ал. 1, в точка 1 и 3 думите "подаване" да се заменят с "приемане". Мотив - пълномощията на Министерския съвет се прекратяват, след като се приемат оставките.

306.1/ДЕ/РГ

(Докладчикът Николай Павлов и заместник-председателя
на комисията Любен Корнезов се консултират с няколко депутати)

чл. ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Дами и господа, направената
редакционна бележка от колегата Тенев се възприема от комисията.

пр. ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Имате думата, госпожа
Кирчева.

те ЕЛЕНА КИРЧЕВА: С колегите, които седят около мен, имаме
на едно становище, което ни се струва, че трябва да обсъдим. Хипоте-
зите на т. 1 и т. 3 на ал. 1, която сега обсъждаме - подаването
де на оставка в единия случай пред новоизбраното Народно събрание,
с а в другия случай подаване на оставка общо, т.е. по време на
те мандата на едно и също Народно събрание, в известна степен се
покриват. Идеята ни е ясна. Идеята е, че новоизбраното Народно
Т събрание трябва да има възможност да образува и нов кабинет.
Затова ни се струва, че тази идея, без да припокрива двете хипоте-
в зи, без да се повтаря, може да бъде изразена по следния начин:
и в точка 1 да бъде отразен следният текст: „пълномощията на Мини-
е стерския съвет се прекратяват“ и първа точка „с поискване на
оставка от новоизбраното Народно събрание“.

Ние изчистваме така хипотезата, че новоизбраното На-
родно събрание, след като се конструира, по негово желание в
един определен момент ще поиска оставка на стария кабинет. Всички
други хипотези попадат в точка 3 - тогава, когато кабинетът
по време на мандата на едно Народно събрание реши да подаде
оставка. Това е нашето предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин
Петров.

ЙОСИФ ПЕТРОВ: Уважаеми господин председателю, дами
и господа народни представители, аз се извинявам, само една
минута искам за езикова бележка.

Въпросът за оставката - много погрешно в нашия език
се използва думата "оставка". Например, министърът на земеделието
си подаде оставката, **в** неправилен е израз. „Си подаде“, значи
на него си подал. Глупости. Или министърът на земеделието подаде
оставката си. Също е неправилно. Изразът е: "Министърът на земе-
делието подаде оставка". Това е правилно. Същото е и тук "подаване
на оставка", **в** неправилен. Правилно е "подава оставка". Благодаря
ви. (Ръкопляскания)

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Колеги, тук след консултациите предлагаме следното:

Ал. 1. Пълномощията на Министерския съвет се прекратяват
Точка 2 да стане точка 1 - с гласуване на недоверие на Министерския съвет или на министър-председателя.

Точка 3 става втора - с приемане оставката на Министерския съвет или на министър-председателя.

Точка 4 става трета - при смърт на министър-председателя
Ал. 2 - тук трябва да отделим хипотезата при новоизбраното Народно събрание.

Ал. 2. Министерският съвет подава оставка пред новоизбраното Народно събрание.

Решаваме въпроса, както подчертахте, господин Йосиф Петров и ал. 3 става със същото съдържание, каквато е ал. 2. Мисля, че така много по-точно изразяваме идеите, които се очертах.

ИВАН ГЛУШКОВ (от място): Предходните алинеи трябва да стане.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Да, точно така.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да гласуваме.

(Николай Павлов, Любен Корнезов и други членове на Конституционната комисия се консултират помежду си с участието и на Бюрото)

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Дами и господа, моля за вашето внимание! Предлаганата редакция на чл. 121, чета:

"Ал. 1. Пълномощията на Министерския съвет се прекратяват:

1. с гласуване на недоверие на Министерския съвет или министър-председателя;

2. с приемане на оставка на Министерския съвет или на министър-председателя и

3. при смърт на министър-председателя."

Моля, господин председател, да подложите на гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте чл. 121, ал. 1 с всички точки, предложени от докладчика.

От общо гласували 252 народни представители, за - 250, против - 1, въздържали се - 1.

Член 121, ал. 1 се приема с всички точки. По-нататък.

306.3

РОСЕН КАРАДИМОВ: Уважаеми народни представители, съвсем кратко обяснение на отрицателен вот.

Аз не знам дали някъде по света съществува практика да се приема оставката на кабинет. Ами какво ще стане, ако Народното събрание не приеме оставката на кабинета? Представете си, кабинетът, който идва и ви връчва оставката, защото има някакви свои причини. Да речем политически разногласия в кабинета. И Народното събрание казва единно не, вие няма да си подавате оставката, ще работите. По цял свят оставка се връчва. Оставка се връчва или се подава, но тя не се приема. Пред новоизбраното Народно събрание кабинетът е длъжен да връчи оставката си, а в останалите хипотези той може да я подаде и с това се приключва. И мисля, че ние преди няколко месеца имаме прецедент. Нима сме приемали оставката на кабинета преди няколко месеца?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, да продължим работата.

РОСЕН КАРАДИМОВ: Извинявайте, че забавям работата. Може би трябва да се обсъди, може това да не е най-компетентното мнение, но ми се струва, че се получава някаква недомислица.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: От неправилни прецеденти не трябва да се правят юридически изводи. Проблемът е кой е юридическият момент, от който се прекратяват пълномощията на Министерския съвет.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Дами и господа, моля за вашето търпение и внимание. Чета ал. 2: "Министерският съвет подава оставка пред новоизбраното Народно събрание."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал. 2 на чл. 121 от проектоконституцията.

Гласувайте, господа народни представители!

Резултатът: от общо гласувалите 251 народни представители, гласували за - 248, против - 2, 1 въздържал се.

Алинея 2 от чл. 121 се приема.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: "Ал. 3. В случаите по предходните алинеи Министерският съвет изпълнява функциите си до избирането на нов Министерски съвет."

Позволявам си коментар. Отговор на въпросите, които преди малко бяха повдигнати.

307.1/ББ/РГ

Господин председател, не виждам желаещи да изразяват становище. Моля, да пристъпим към гласуване на посочената алинея.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте предложения от докладчик(а) текст за ал. 3.

Гласувайте, господа!

Резултат от гласуването: от общо 250 народни представители - гласували за 247, ~~нула~~ против и 3 - въздържали се.

Това предложение се приема.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Чета разпоредбата на чл. 122: "Министерският съвет може да поиска от Народното събрание да му гласува доверие по цялостната политика, по програмата и по конкретен повод. Решението се приема с мнозинство повече от половината от присъстващите народни представители."

"Ал. 2. Когато Министерският съвет не получи исканото доверие, той подава оставка."

ЕЛЕНА КИРЧЕВА (от място): Без "той".

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Готов съм да се съглася веднага с редакцията.

Някакви други съображения до този момент?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Михайлов, има ~~те~~ думата.

СТОЯН МИХАЙЛОВ: Уважаеми колеги, в гласувания вѐче чл. 92, недоверие на Министерския съвет, на министър-председателя или на отделен министър се гласува с ~~дво~~ мнозинство половината от всички народни представители. Тук се предлага различен режим. А именно, недоверието да се приеме от ~~мно~~ мнозинство половината от всички присъстващи. Разликата е доста съществена и аз предлагам да се уеднакви режимът. Тоест, и в двата случая да се изисква ~~мно~~ мнозинство половината от всички народни представители.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля за изказвания? Заповядайте!

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Господин Михайлов, това не е случайно. Поначало гласуването на недоверие изисква квалифицирано мнозинство, докато ситуацията, в която правителството иска да получи доверие, се предвижда общото мнозинство, изискуемо за приемане на решение, което е повече от половината от присъстващите. Предполага се, че когато правителството иска да бъде подкрепено от парламента, то трябва да получи общите гласове, необходими

за всяко решение. Но когато парламентът иска да атакува правителството, трябва да съществува гаранция, че в решаването на този въпрос със своя вот са се включили повече от половината от всички народни представители.

Такава е практиката в повечето страни и тази грешка не е грешка. Тя умишлено е търсена - разликата в процедурата.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Дами и господа, да считаме, че направеното разяснение е достатъчно и не буди повече съмнения и спорове.

Моля ^{съ} извинение, ще прочета нова редакция на ал. 2.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Но първо да гласуваме за ал. 1.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Чета разпоредбата на чл. 122, ал. 1. "Министерският съвет може да поиска от Народното събрание да му гласува доверие по цялостната ^{пол}итика, по програмата и по конкретен повод. Решението се приема с мнозинство повече от половината от присъстващите народни представители."

Моля, гласувайте по така предложената редакция.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте, господа народни представители, ал. 1 на чл. 122. Резултатът: от гласувалите 251 народни представители, за са гласували 241, против - 10 и ~~ни~~ма въздържали се.

Алинея 1 на чл. 122 се приема.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Чета редакцията на ал. 2: "Когато не получи исканото доверие, Министерският съвет подава оставка."

Господин председател, ще помоля да се подложи на гласуване текстът, тъй като няма желаещи за изказвания.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Гласувайте ал. 2 така, както е редактирана от докладчика.

Има думата господин Йосиф Петров.

ЙОСИФ ПЕТРОВ: Министерският съвет не може да подава оставка. Министър-председателят подава оставка на целия кабинет.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Господин председател, ще Ви моля да позволите да прочета уточнения текст сега.

Моля за вашето търпение и внимание, господа!

"Когато Министерският съвет не получи исканото доверие, министър-председателят подава оставка."

ЕЛЕНА КИРЧЕВА (от място): Подава оставка на кабинета.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Бележката е правилна. И така, моля извинение, чета за пореден път:

"Когато Министерският съвет не получи исканото доверие, министър-председателят подава оставка на целия кабинет."

НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ (от място): На правителството.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: "... на правителството".

Да се върнем към терминологията, която е използвана досега: "Правителството".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте така направеното предложение от докладчика на ал. 2 на чл. 122.

Гласувайте, господа народни представители.

Резултат: от общо гласували 254 народни представители, 251 са гласували за, 2 - против и 1 въздържал се.

Алинея 2 се приема с нужното мнозинство.

Заповядайте, господин Стоянов.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Колеги, извинявам се, но тук се получава една неяснота. Какво означава това, че министър-председателят е длъжен да подаде оставка? А какво ще стане, ако той не подаде оставка? Не може ли тук автоматично с негласуването на доверие на правителството да се прекратяват пълномощията на Министерския съвет?

РЕПЛИКА ОТ БЛОКА НА БСП: Нарушава Конституцията.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Нарушава Конституцията и въпреки всичко не подава оставката.

Тук би трябвало според мен да минем по режима на предния член, точката, в която с гласуването на недоверие се прекратяват направо пълномощията на Министерския съвет.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Дами и господа, продължаваме с чл. 123, ал.1. Моля за вашето внимание. Разбирам, че сте уморени, но нека да приключим и този текст.

"Ал. 1. Членовете на Министерския съвет не могат да заемат длъжности и да извършват дейности, които са несъвместими с положението на народен представител.

Ал. 2. Народното събрание може да определи и други длъжности и дейности, които членовете на Министерския съвет не могат да заемат или да извършват."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли предложения?

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Предложение на Комисията за изработване на проект за нова Конституция на Република България във връзка с чл. 69, новата редакция. Чета ви я: "Министрите не могат да изпълняват друга държавна длъжност и да извършват дейност, която според закона е несъвместима с положението на член на правителството."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Няма предложения.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: И така, дами и господа, основната редакция. Чета:

"Ал. 1. Членовете на Министерския съвет не могат да заемат длъжности и да извършват дейности, които са несъвместими с положението на народен представител."

Моля да го гласувате.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал.1 на чл. 123. Гласувайте, господа!

СД/НП

308.1

От гласувалите 246 народни представители, за - 241, против - 2, въздържали се - 3.

Приема се така предложената алинея на чл. 123.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Чета ал.2 на чл. 123:

"Ал. 2. Народното събрание може да определи и други длъжности и дейности, които членовете на Министерския съвет не могат да заемат или да извършват"

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Има ли желаещи за изказване? - Няма.

Предлагам гласуването на ал. 2 на чл. 123 така, както е редактирана и ви е представена. Гласувайте, господа!

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Ползувам случая да помоля, докато изкачваме резултата. Имаме още три текста до приключване на "Правомощията на Министерския съвет". При това двата са с по една алинея. Моля за сътрудничество, съчувствие и присъствие. (Реплика от залата: "Но моля по-експедитивно.")

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: От гласувалите 245 народни представители, за - 241, против - 4, въздържали се - ~~ни~~

Приема се ал. 2 на чл. 123.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Чета разпоредбата на чл. 124, единствена алинея: "Въз основа и в изпълнение на законите Министерският съвет приема постановления, разпореждания и решения. С постановления Министерският съвет приема и правилници и наредби."

Няма предложения, както виждам. Моля, господин председателствуващ, да го подложите на гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте чл.124 така, както ви е предложен. Гласувайте, господа народни представители!

От гласувалите 240, за - 235, против - 4, въздържал се - 1.

Член 124 се приема.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Чета разпоредбата на чл. 125, алинея единствена: "Министрите издават правилници, наредби, инструкции и заповеди".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: По този член има ли предложения? - Няма.

308.2

С

Гласувайте, господа народни представители!

П

От гласувалите 246 народни представители, за - 242,
против - 1, въздържали се - 3.

Т

Член 125 се приема от народните представители.

Н

По-нататък, господин Павлов.

Д

С

Т

Т

В

И

В

И

М

Т

3

308.3

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Чета разпоредбата на чл.126, ал. 1: "Държавните служители са изпълнители на волята и интересите на нацията. При изпълнение на своята служба те са длъжни да служат на закона и да бъдат политически неутрални.

Ал. 2. Със закон се определят условията, при които държавните служители се назначават и освобождават от длъжност и могат да упражняват своите граждански и политически права. Длъжностите в държавната администрация се заемат с конкурс с изключение на длъжностите, определени със закон".

Има ли разисквания по въпроса?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, господин Обретенов.

ПЕТЪР ОБРЕТЕНОВ: Аз имам писмено предложение в смисъл този текст да отпадне. Той стои доста прилепен към тази глава – за Министерския съвет и урежда една материя, която надхвърля рамките на това, което би следвало да се уреди в тази глава. И понеже препраща към закон за държавните служители, които няма да бъдат само служители на Министерския съвет, смятам, че би могъл да отпадне този текст. В края на краищата всичко ще се уреди от Закона за държавните служители.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Господин Андреев, заповядайте.

АНДРЕЙ АНРЕЕВ: Уважаеми колеги, аз подкрепям предложението на господин Обретенов, но ако то не се приеме поне във втората алинея второто изречение да отпадне. Не знам доколко вие сте имали възможност, но да се провежда конкурс за всяка една длъжност в съответните държавни учреждения това означава, че и в кметството даже за чистачка трябва да се провежда конкурс. Тогава в закона трябва да кажем, че за чистачката няма да се провежда конкурс. Считам, че чак такива подробности не е възможно да се уредят. И затова нека всичко това да се уреди със закона, който се предвижда да се създаде за държавните служители.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Христо Христов, заповядайте.

ХРИСТО ХРИСТОВ (БЗНС – Единен): Уважаеми колеги, не е лишено от основание твърдението на колегата Обретенов, но все пак аз мисля, че от гледна точка на конституционни принципи първа алинея е нормално да се запази. Само че в нейното редактиране: "при изпълнението на своята служба те са длъжни да служат" ВЙ/ЗТ 309.1

- тук е малко банално и аз предлагам: "при изпълнение на своята служба те са длъжни да се ръководят само от закона и да бъдат политически неутрални".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Заповядайте, госпожа Орбецова.

ВРЪБКА ОРБЕЦОВА: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги.

Аз също смятам, че този член действително е малко като прилепен към останалите, но ако той остане предлагам, тъй като в ал. 2 много добре е казано при какви условия трябва да работят държавните служители, затова предлагам текстът на ал. 1 да бъде: "Държавните служители са изпълнители на волята и интересите на нацията. При изпълнение на своята служба те са длъжни да служат единствено на закона". И дотук. Благодаря.

РЕПЛИКА ОТ БЛОКА НА СДС: Моля да гласуваме отпадането на текста!

ВРЪБКА ОРБЕЦОВА: Нека да отпадне "политически неутрални", защото в ал. 2 се казва много добре как трябва да упражняват своите граждански и политически права и затова смятам, че в ал. 1 може да се каже просто: "длъжни да служат единствено на закона" - това е достатъчно.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля заповядайте, господин Карадимов.

РОСЕН КАРАДИМОВ: Уважаеми колеги, за съжаление на апела аз ще подкрепя предложението на Комисията за изработване на проект за Конституция на България. Друг е въпросът дали не може да се помисли този текст да влезе към основните начала на Конституцията или към техния край, защото в тази глава действително е малко нелогично неговото присъствие. Но вижте, в ал. 2 има нещо много важно. Там се казва, че със закон се определят условията, при които държавните служители се назначават и освобождават от длъжност и могат да упражняват своите граждански и политически права. Вижте - съвсем индиректно и непряко ние въвеждаме едно известно ограничение на начините и условията на осъществяване на граждански и политически права. В тази Конституция ние изрично фиксирахме при кои случаи могат да бъдат ограничавани такива права. След като обаче ние ще дадем възможност на законодателя и със закон да бъдат ограничени не правата, макар и формите на тяхното упражняване според мен този текст би трябвало

да остане в Конституцията, тъй като ако няма излишна делегация от Конституцията за такъв закон, то Конституционният съд на общо основание може да отмени закона, който ограничи формите и начина на осъществяване на гражданските и политическите права на държавните служители.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Господин председател, разрешете да изложа становището на Комисията за изработване проект за Конституция на България. Действително на пръв поглед двата текста са като че ли недостатъчно свързани с останалите, но необходимостта от такава уредба - конституционна - е абсолютно необходима. Дали систематически ще трябва да търсим място на двете алинеи на предлагания текст другаде или той ще остане тук, това е въпрос, който ще се догледа от комисията. Необходимостта от създаването на такъв текст е повече от назряла. Ако си спомняте когато разисквахме Закона за политическите партии ние фактически ограничихме някои права на определени категории служители. Това трябва да намери конституционен израз и то намира конституционен израз в разпоредбата на ал. 2 на предлагания текст. Това, което впечатли колегата. В същото време стремим се на всяка държава е да изгради един държавен апарат, който да служи на нацията, а не да служи на определени политически пристрастия. За да се изгради държавен апарат от подобен тип той трябва да бъде регламентиран от закон. Очевидно ние трябва да отворим конституционно вратата на този закон, като го дефинираме като насоки и като искания. При това положение считам, че не става дума за конституционно и законодателно разточителство, ако се остави текстът така, както е предложен с редакционната поправка по отношение на ал. 2, предложение второ: "При изпълнение на своята служба те са длъжни да се ръководят единствено от закона и да бъдат политически неутрални". Друг е въпросът обаче, че Комисията за изработване проект за Конституция на България счита, че в случая не е въпрос на вкус, на пристрастие, въпрос на необходимост от регламентиране на този вид обществени отношения и то по начина, по който една Конституция би могла да даде и по тези съображения считам, че присъствието на текста е оправдано. След изложените съображения ще моля, господин председател, да пристъпим към гласуване на ал. 1.

309.3

РЕПЛИКА: Но вече имаше предложение за отпадане на тази алинея!

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Един момент. Ако при гласуването на текста не се получат необходимите две трети това автоматически води до извода, че текстът не е приет. Не считам, че е необходимо да се подлага два пъти на гласуване този текст.

При това технически приемам направеното внушение от господин Корнезов, че една трета е достатъчна, за да се свали текстът, докато иначе ще ви трябва две трети, за да утвърдите волята си. И така - моля да пристъпим към гласуване на чл. 126, ал. 1 при следната редакция: "Държавните служители са изпълнители на волята и интересите на нацията. При изпълнение на своята служба те са длъжни да се ръководят единствено от закона и да бъдат политически неутрални". Гласувайте, дами и господа.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал. 1 на чл. 126 така, както ви се предлага от докладчиците. Гласувайте, господа!

От гласувалите 259 народни представители за са гласували 195, 56 против и въздържали се 8. Текстът на ал. 1 на чл. 126 се приема.

ДОКЛАДЧИК НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Дами и господа, чета разпоредбата на ал. 2: "Със закон се определят условията, при които държавните служители се назначават и освобождават от длъжност и могат да упражняват своите граждански и политически права. Длъжностите в държавната администрация се заемат с конкурс с изключение на длъжностите, определени със закон".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля ви за изказвания. Имате думата, господин Тодоров.

Марко Тодоров. Аз предлагам второто изречение да надне, тъй като първото изречение се казва, че законите се определят условията, при които държавните служители се назначават и освобождават. В тези условия влизат конкурс, и всички каквото е нужно. Много е тежко да се каже.

НИКОЛАЙ ПАВЛОВ: Дами и господа, предлагаме редакция на ал. 2. Моля внимателно да следите текста, който е последен за днес и изисква малко търпение.

"Условията, при които държавните служители се назначават и освобождават от длъжност и могат да упражняват своите граждански и политически права, се определят със закон."

Г-н председателстващ, моля да се гласува.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Моля, гласувайте ал. 2 на чл. 126, така както е редактирана от докладчика.

От 249 гласували народни представители: за - 241, против - 5, въздържали се - 3.

Ал. 2 на чл. 126 се приема.

Ще се прочетат съобщения.

СТЕФАН СТОЯНОВ (от място): Гласувано е да се работи до 21 ч. Ако свършим по-рано, ще трябва да се гласува.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Комисията по изработване проект за Конституция на Република България не се е подготвила за следващата глава, не е анализирала направените предложения, поради липса на време. Г-н председателстващ, ще направя съобщение: утре в 9 ч. Комисията по изработване проект за Конституция на Република България ще се събере в зала "Запад". Моля всички колеги от комисията, тези, които са направели предложенията, включително и лидерите на политическите партии, които са и членове на комисията - утре в 9 ч. да присъствуват, за да разгледаме глава "Президент" и главата за "Велико Народно събрание".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Пленарното заседание утре е от 10 ч.

ЖАН ВИДЕНОВ: Едно съобщение за парламентарната група на Българската социалистическа партия. Утре в 9,30 ч. - заседание в зала "Изток", 1 януари 1990 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НИКОДИМ ПОПОВ: Пленарното заседание утре ще започне в 10 ч.

Други съобщения:

Съобщение от г-н председателстващ: Пленарното заседание утре ще започне в 10 ч.

Заседанието, насрочено за 20 юни от 9,30 ч. в Националния дворец на културата на ръководството на Българска телевизия

ДП/МД
310.1

с участието на членове на Комисията по радиото и телевизията се отлага.

Комисията по икономическа политика ще проведе заседанието си на 20 юни, четвъртък, от 14 ч. в зала "Изток".

20 юни, четвъртък, от 8,30 ч. в Огледалната зала ще проведе заседание Комисията по културата и духовните ценности.

20 юни, четвъртък, 8 ч. в Огледалната зала - заседание на Комисията по здравеопазването и спорта.

На 20 и 21 юни от 10 ч. в зала "Изток" ще се състои семинар с експерти от "Американ бар асоциейшън" по въпроси на Конституцията и Избирателния закон в зала "Изток".

Това са съобщенията за утре. Закривам заседанието.

(Звъни)

(Закрито в 20 ч. и 30 м.)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЛ:

(Никодим Попов)

СЕКРЕТАР:

(Трифон Митев)